

Kistelek Város Ifjúsági Konceptiója és Cselekvési Programja

2010-2014

Tartalom

1. Bevezetés.....	3
2. Jogforrások.....	5
3. Ifjúsági helyzetkép hazánkban.....	6
4. Kistelek városában készült helyzetelemzés.....	7
5. Kistelek Város Ifjúsági Konceptió cél és feladat rendszere.....	11
6. Az önkormányzat ifjúsági területén végzett eddigi tevékenységei.....	16
7. Intézményeink céljai és feladatvállalásai.....	21
7.1. Kisteleki Általános Iskola.....	21
7.2. Kollázs Alapfokú Művészeti Iskola.....	25
7.3. Pro-Art AMI.....	27
7.4. Árpád Fejedelem Gimnázium és Gazdasági Informatikai Szakközépiskola	29
8. Cselekvési program.....	36

1. Bevezetés

„...Hogy általuk jobb legyen”

„A fiatalok részvétele a közösségi ügyekben lehetőség, hogy teljes életet éljenek helyi közösségükben. Ez alapvető feltétel, ha aktív szerepet kívánnak játszani a társadalmi változásokban. Segítséget nyújt a társadalomba való beilleszkedésükhöz, elősegíti a változtatás igényét, a felelős gondolkodást, a megoldások keresését. A társadalom feladata megteremteni a feltételeket ahhoz, hogy a fiatalok részt vállalhassanak az őket érintő döntésekben.”

Alkotmány

Az önkormányzati ifjúságpolitika legmagasabb szintű jogforrása jelenleg az Alkotmány, amely többek között kimondja, hogy államunk különös gondot fordít az ifjúság létbiztonságára, oktatására és nevelésére, továbbá védelmezi az ifjúság érdekeit.

1990. évi LXV. törvény

Az ifjúságpolitika közvetlen jogforrás: A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 8. § (1) bekezdésében a települési önkormányzatok feladatkörében írja elő többek között a gyermek és ifjúsági feladatokról való gondolkodást és a (2) bekezdésben az önkormányzatok önálló döntésére bízta, hogy – a lakosság igényei alapján, anyagi lehetőségeitől függően – mely feladatokat, milyen mértékben és módon lát el. Azt, hogy a város önkormányzata mely feladatok ellátását vállalja, befolyásolja a helyi társadalom szerkezete, a népesség összetétele, a település adottságai, fejlettsége és egyéb más körülményei is.

Az Országgyűlés 88/2009.(X.29.) OGY határozatot hozott a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról 2009-2024, amely már hatályba is lépett.

Az Országgyűlés abból a felismerésből kiindulva, hogy az ifjúsági korosztályok nemzetünk felemelkedésének és társadalmunk megújulásának meghatározó alapját jelentik, továbbá felismerve e korosztályok társadalmi integrációjának szükségességét és támogatva a felelős társadalom kialakításában, a közösségi kapcsolatok fejlesztésében betöltött szerepüket, valamint a népesség gazdasági aktivitásának előmozdítása és a társadalmi részvétel növelése érdekében a nemzeti értékek és az önbecsülés erősítésére - összhangban az alkotmánnyal, az Európai Unió és az Európai Tanács fentebb említett célkitűzéseivel - hozta határozatát és elfogadta a határozat Mellékletét képező „**Nemzeti Ifjúsági Stratégia 2009-2024**” című stratégiai programot.

ENSZ Egyezmény

Több ENSZ egyezmény (Gyermekek Jogairól Szóló Egyezmény, Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata, Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya, Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya, valamint az Oktatásban Alkalmazott Megkülönböztetés Elleni Küzdelemről Szóló Egyezmény), az Európai Bizottság Fehér Könyve határoz meg olyan elveket és jogokat, amelyek érvényesüléséhez szükséges az önkormányzat támogató közege is.

Az Európai Tanács 237. határozata, 1992. (Európai Charta a fiatalok részvételéről a helyi közösségek és régiók életében)

A mai világ teljesítmény centrikusságával, magas követelményrendszerével szemben sokszor bizonytalan a természetes és mesterséges támaszok köre, azaz nem elég erős háttérrel biztosít a család, az iskola, a település, a baráti közösség, az intézmények és a munkahely. Fokozatosan, nehézségek árán alakulnak ki az új, autonóm és intézményes, a polgári társadalmaknak megfelelő formák, módszerek és szervezetek, amelyek képesek megoldani a súlyos gyermek és ifjúsági problémák megelőzését és kezelését. A jelenlegi döntések, történések leginkább a fiatalok jövőjére hatnak, az ő életpályájukat befolyásolják. Olyan feltételrendszert kell teremteni, működtetni és fejleszteni, amelyben a fiatal korosztály megismerheti, gyakorolhatja és alkalmazhatja környezete aktív befolyásolásának módszereit, és elősegíti sajátos érdekei és értékei érvényre jutását. A fiataloknak nem arra van szükségük, hogy mások képviseljék érdekeiket, mások oldják meg helyettük a problémáikat, sokkal inkább arra, hogy önszerveződési lehetőségek birtokába jussanak. Ezért megerősítendő a már működő érdekegyeztető, érdekvérvényesítő fórumok tevékenysége, és ösztönözni szükséges a részvételt segítő helyi modellek létrehozását, amelyben az ifjúság számára lehetőség nyílik a korosztályi érdekek megjelenítésére. Az ifjúságpolitika bármely szintjén az Európai Uniótól a településig alapelv a fiatalok részvételének biztosítása az őket érintő döntések meghozatalában.

Az Európai Kormányzásról szóló Bizottsági Fehér Könyv: „az Európai Unió (EU) döntéshozó mechanizmusát nyitottá kell tenni azok számára, akikre ezek a döntések hatással lesznek, és ebbe a fiatalok is bele tartoznak.”

Magyarországon, a mi városunkban is szükség van arra, hogy az ifjúságot egy folyamatos, innovatív, korszerű tudással rendelkező erőforrásnak tekintsük, amely képes az egyre inkább előregedő társadalom megújítására, az aktív szerepvállalásra. A fiatalokra, mint döntésképes egyénekre szeretnénk számítani, a jövő alakítóira lehetőséget teremtve a képességeik kibontakoztatására. Kistelek Város Ifjúsági Konceptiója kidolgozásakor alapot szolgáltatott a nemrégiben elfogadott a Nemzeti Ifjúsági Stratégia 2009-2014.

A helyi koncepció szerkezetét tekintve átfogó és specifikus célokat fogalmaz meg, amelyekhez cselekvési programok kapcsolódnak az egyes ifjúsággal foglalkozó szakterületeken (oktatás, szociális biztonság, egészségügy, közművelődés, foglalkoztatás, bűnmegelőzés, közélet stb.) Az önkormányzat mellett a nonprofit és civil szektor is szerepet vállal ezen programok végrehajtásában.

Kistelek Város Önkormányzata a tevékenysége fő területein a kötelező és vállalt feladatai tekintetében illetve azok pontosítására városi koncepciókat dolgozott ki és fogadott el. Ezek mindegyike tárgyalja a témakörébe tartozó ifjúsági feladatokat.

Tehát számos terület foglalkozik a fiatalokkal, hiszen ott van az iskolarendszer, a szociális alrendszer és egyéb más rendszerek, de minden előbb említett alrendszer csupán egy szeletét képes felölelni a fiatalokkal való foglalkozásnak. A fiataloknak számos olyan problémája, kérdése lehet, amelyekre nem adnak választ ezek a rendszerek.

Ezért fontos az önkormányzatok számára a fiatalokkal foglalkozni, mert valójában nem mindig irányul rájuk kellő figyelem. Az érdekvérvényesítés szabályai szerint „mindenkire annyi társadalmi figyelem jut, amennyi a társadalmi érdekvérvényesítő képessége annak a csoportnak, amelyhez tartozik”. Mivel a fiatalok érdekvérvényesítő képessége alacsony, ezért erre a társadalom egészének figyelmet kell fordítania.

Ez nem azt jelenti, hogy a fiatalok problémáit a társadalom többi tagjának kell megoldani, hanem azt, hogy meg kell teremteni feltételeket ahhoz, hogy maguk a fiatalok oldhassák meg.

A fiatalokat komplex társadalmi csoportként kell tekinteni, s e szerint kell foglalkozni velük, s be kell vonni a helyi társadalmi döntésekbe, azok végrehajtásába. A koncepció végrehajtásában a legfontosabb szerepet maguknak, a fiataloknak, illetve szervezeteiknek kell szánni.

Az önkormányzatnak differenciáltan kell kezelni az egyes problémákat, és nem igazán van arra mód, hogy minden egyes kérdés tárgyalásakor megjelenjenek a fiatalok, mint szempont. Éppen ezért szükség van ifjúsági stratégiára, amely segítségével a fiatalok folyamatosan megjelennek a döntéshozatalban.

Fontos kihangsúlyozni, hogy a fiataloknak nem arra van szükségük, hogy mások képviseljék érdekeiket, vagy hogy mások oldják meg helyettük a problémáikat. Sokkal inkább arra, hogy önszerveződési lehetőségek birtokába jussanak és ezzel élni is tudjanak.

2. Jogforrások

Alkotmány

Az önkormányzati ifjúságpolitika legmagasabb szintű jogforrása jelenleg az Alkotmány, amely többek között kimondja, hogy államunk különös gondot fordít az ifjúság létbiztonságára, oktatására és nevelésére, továbbá védelmezi az ifjúság érdekeit.

1990. évi LXV. törvény

Az ifjúságpolitika közvetlen jogforrás: A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 8. § (1) bekezdésében a települési önkormányzatok feladatkörében írja elő többek között a gyermek és ifjúsági feladatokról való gondolkodást és a (2) bekezdésben az önkormányzatok önálló döntésére bízta, hogy – a lakosság igényei alapján, anyagi lehetőségeitől függően – mely feladatokat, milyen mértékben és módon lát el. Azt, hogy a város önkormányzata mely feladatok ellátását vállalja, befolyásolja a helyi társadalom szerkezete, a népesség összetétele, a település adottságai, fejlettsége és egyéb más körülményei is.

Az Országgyűlés 88/2009.(X.29.) OGY határozatot hozott a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról 2009-2024, amely már hatályba is lépett.

Az Országgyűlés abból a felismerésből kiindulva, hogy az ifjúsági korosztályok nemzetünk felemelkedésének és társadalmunk megújulásának meghatározó alapját jelentik, továbbá felismerve e korosztályok társadalmi integrációjának szükségességét és támogatva a felelős társadalom kialakításában, a közösségi kapcsolatok fejlesztésében betöltött szerepüket, valamint a népesség gazdasági aktivitásának előmozdítása és a társadalmi részvétel növelése érdekében a nemzeti értékek és az önbecsülés erősítésére - összhangban az alkotmánnyal, az Európai Unió és az Európai Tanács fentebb említett célkitűzéseivel - hozta határozatát és elfogadta a határozat Mellékletét képező „**Nemzeti Ifjúsági Stratégia 2009-2024**” című stratégiai programot.

ENSZ Egyezmény

Több ENSZ egyezmény (Gyermekek Jogairól Szóló Egyezmény, Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata, Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya, Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya, valamint az Oktatásban Alkalmazott Megkülönböztetés Elleni Küzdelemről Szóló Egyezmény), az Európai Bizottság Fehér Könyve határoz meg olyan elveket és jogokat, amelyek érvényesüléséhez szükséges az önkormányzat támogató közege is.

3. Ifjúsági helyzetkép hazánkban

A nagymintás magyar ifjúságkutatások (Ifjúsági 2000., Ifjúság 2004. valamint a Szigetkutatások) elemzésének eredményei azt támasztották alá, hogy magyar fiatalok értékrendje, törekvései, nehézségei nagyban hasonlítanak más európai országok fiataljaiéhoz.

A fiatalok heterogén csoportot alkotnak, az életutak egyre diverzifikáltabbak lesznek, nem beszélhetünk egységes ifjúkorról. Az ifjúsági életszakasz meghosszabbodásáról beszélünk, amely a képzési rendszerre, a szabadidő rendszerére és a flexibilis alulfoglalkoztatottságra épül.

Általános tendencia, hogy a tanulás és a munka viszonya megváltozik. Az iskolai korszak egyre inkább elhúzódik, ezáltal egyre későbbre tolódik a munkába állás, a fiatalok munkaerőpiacra lépése egyre nehezebbé válik. Az oktatás expanziója nemcsak hazai, hanem nemzetközi szinten is éles versenyhelyzetbe hozza a fiatalokat.

A kereső tevékenység zsugorodása következtében a tanulás és a fogyasztás is munkaként értékelődik. A gyermekkor és az ifjúság korai önállóságát a szabadidő- és kultúripar közvetíti, egyre erősödik a fiatalok piacorientált befolyásolása és ellenőrzése.

A társadalmi egyenlőtlenségek már az oktatás szintjén újratermelődnek. A fiatalok nyelvismeretének és kommunikációs státuszának elemzése megmutatja, hogy a magyar fiatalok milyen mértékben képesek a globalizáció kihívásaira válaszolni.

Az ifjúsági életszakasz változásának jelensége az individualizálódás. A társadalom által elvárt korai önállósodás az első önálló szórakozásban, a fogyasztói státus kialakulásával, az „egyedül jövés-menésben” nyilvánul meg.

Mindemellett a fiatalok a hagyományos értelemben véve egyre később válnak önállóvá. Megfigyelhető, hogy egyre később alapítanak önálló családot, csökken a házasságok száma, növekszik az élettársi viszonyok száma. Az első szexuális élmény egyre fiatalabb korban következik be.

Dél-alföldi Régió

A Dél-alföldi regionális ifjúsági helyzetelemzés 2005-ben mérte fel a régió jellemzőit ifjúsági téren. Az elemzésekből az tűnik ki, hogy a dél-alföldi jellemzők az ország többi régiójával összehasonlításban több területen rosszabb helyzetben mutatják a régió fiatalságát.

A tanulás és a munka világát tekintve a tanuló fiatalok arányának növekedése, a dolgozó fiatalok arányának csökkenése figyelhető meg. A fiatalok helyzete – anyagi és lakáshelyzet tekintetében - rosszabbodott 2000 – 2005. között.

A fiatalok nem rendelkeznek több szabadidővel, annak ellenére, hogy a tanuló fiatalok száma növekedett. Ez a kialakult versenyhelyzetre vezethető vissza, amely az oktatásban, munkaerőpiacon alakult ki. A fiatalok tehát a formalizált iskolarendszeren kívül, szabadidejükben is képzik magukat.

Regionális Ifjúsági Stratégia célja

Az átfogó regionális ifjúsági stratégia az elkövetkezendő öt évre (2008-2013) vonatkozóan meghatározza az ifjúsági terület regionális fejlesztési lehetőségeit, feladatait, céljait, más érvényben lévő fejlesztési stratégiákkal összhangban.

Lehetővé teszi több éves projektek megvalósítását, támogatását, ezekhez akár Európai Unió források lehívását. A stratégia a Dél-alföldi Regionális Ifjúsági Tanács számára az éves pályázati kiírások előkészítése során a fő irányvonalak mutatója a fejlesztés érdekében.

Cél továbbá a – helyzetelemzésben meghatározott kitörési pontokra építve – az alábbi prioritások érvényesítése a régió közép- és hosszabb távú fejlesztési tervezési dokumentumaiban:

- Közösségfejlesztés - fiatalok aktív társadalmi részvételének erősítése és ifjúsági közösségi terek fejlesztése
- Forrásfelvétel erősítése
- Települési ifjúsági munka elismertetése
- Nem-formális pedagógia módszertanának elismertetése
- Hálózatépítés, Dél-alföldi Regionális Hálózatfejlesztő Fórum működtetése
- HÍD – határ menti ifjúsági együttműködések a DKMT Eurorégióban
- Nemzetközi mobilitás – európai polgár szerep erősítése

4. Kistelek városában készült helyzetelemzés

A 2009-es évben városunkban ifjúság kutatás történt szakember segítségével. A célcsoport a 13-29 éves kisteleki ifjúság volt. Kérdőíves módszert alkalmaztak, melynek oka az volt, hogy a válaszadók így beazonosíthatatlanok maradtak, és ezért szívesebben, és nagy valószínűséggel őszintén válaszoltak a kérdésekre. Kérdőív 64 itemet tartalmazott, melyben rákérdeztek a fiatalok családdal, iskolával, munkával kapcsolatos elképzeléseire, valamint arra, hogy mi az, amit szeretnek Kistelek városában, és szerintük mit tudnánk fejleszteni a továbbiakban.

A mintavételi eljárás során random mintavételre hagytak mindaddig, míg el nem érték a kitűzött mintanagyságot. Összesen 349 fiatal válaszolt a kérdésekre.

1. Személyes adatok :

A válaszadók arányának különbsége a fiúk és a lányok közt elenyésző, a fiatalok többsége a 12-15, valamint a 16-18 éves korcsoportokból kerültek ki, így legtöbbször jelenleg iskolai tanulmányait folytatja. A fiatalabb korcsoport leginkább tanulmányaival van elfoglalva, jelenleg ez a legfontosabb számukra, így a párkapcsolat még csak másodlagos szerepet tölt be életükben, ami abból is kitűnik, hogy a válaszadók több mint 70%-a egyedülállónak vallotta magát. Legtöbbször gimnáziumba vagy szakközépiskolába jár. Itt kitűnik az iskola fontossága, hisz a válaszokból is kiderül, hogy míg a korábbi években mind a szülőknek, mind a gyermekeknek alacsonyabb iskolai végzettséggel kellett a munkaerőpiacon elhelyezkedniük, addig mostanra növekszik a felsőfokú tanulmányaikat végzők száma. Megfigyelhető, hogy a szülők iskolai végzettsége befolyásolja a gyermekekét, hisz minél magasabb és tovább tart az apa vagy az anya iskolai karriere, annál tovább tanul a gyermek is. Átlagosan elmondható, hogy a korábbiakhoz képest az anyák 31,5%-a, az apák 41,4%-a szakiskolát végzett.

A legtöbb fiatal Kisteleken folytatja tanulmányait, hisz több mint 90% ezt a választ jelölte meg. A felsőfokú végzettségük főként Szegeden folytatják iskolai karrierüket. Akik még középfokú-, vagy általános iskolába járnak, szeretnének továbbtanulni, több mint 62%.

Tervezed jelenlegi tanulmányaid felsőoktatási intézményben való folytatását?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative P.
Valid	igen	215	61,6	66,2	66,2
	igen, másoddiplomás képzésben	2	,6	,6	66,8
	igen, PhD-n	2	,6	,6	67,4
	nem	25	7,2	7,7	75,1
	még nem tudom	81	23,2	24,9	100,0
	Total	325	93,1	100,0	

Missing	7	24	6,9	
Total		349	100,0	

Legtöbbjük gazdasági, közgazdasági szakon szeretne továbbtanulni, de nagy az érdeklődés a mérnöki képzés iránt is. Mindehhez elengedhetetlen a nyelvtanulás. A kötelező nyelvoktatásnak köszönhetően a fiatalok 85,5 %-a társalgási szinten beszél valamilyen idegen nyelven. Legtöbben (74%) az angol nyelvet jelölték meg, második helyen a német nyelv szerepel, de ezeken kívül, van, aki franciául, spanyolul, olaszul is beszél. Sokan szeretnének legalább egy évet külföldön tölteni tanulmányok folytatása, vagy munkavállalás végett. Ennek okára a későbbiekben fény derül, miszerint a hazai megélhetést elszomorítónak tartják.

2. Mobilitás

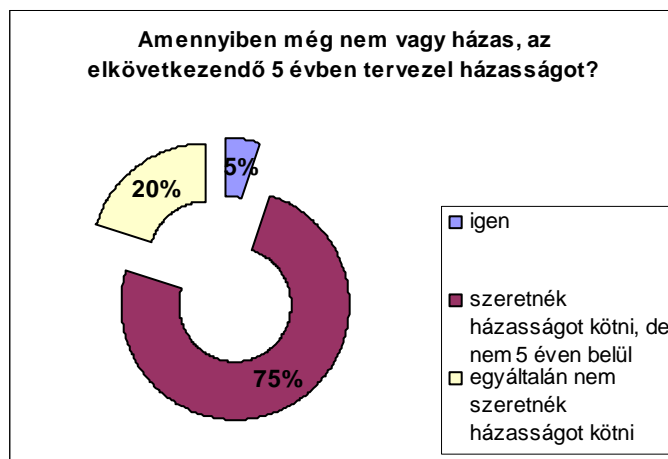
A válaszadók többsége életvitelszerűen Kisteleken él, mindez 58,4%, azonban 28,4% ingázik a városba a környező településekről, hisz itt találtak számukra megfelelő iskolát. 16 településről járnak a fiatalok át a városba, legtöbbjük Balástyáról, Csengeléről és Ópusztaszerről.

Ezeknek a fiataloknak mindössze egy negyede tudná azt elképzelni, hogy Kisteleken élje le az egész életét. Sokan szívesebben költöznének inkább valamelyik vidéki nagyvárosba, kisvárosba, vagy az Európai Unió valamely más országába. Itt is kitűnik a fiatalok vágyódása, bíznak abban, hogy külföldön talán jobb lenne a helyzetük, az anyagiak terén kevésbé élnének szűkösen, ez látszik azon, hogy 58,4%-ot az anyagi megélhetés készíti arra, hogy elgondolkodjon Kistelek elhagyásán. Ez alapján elmondható, hogy a fiataloknak nem a kisteleki, hanem az országos helyzettel van problémájuk.

Sokan azért fontolgatják az elköltözés lehetőségét, mert a jövőbeli, vagy jelenlegi állásuk máshová készíti őket, vagy tanulmányaik befejeztével nem lesz, ami a városhoz köti őket.

3. Családalapítás

Az individualizáció hulláma Kistelek városát is elérte, hisz a válaszadók 20,2%-a úgy gondolja, hogy egyáltalán nem szeretne házasságot kötni.

Ugyan elképzelhető, hogy a későbbiekben mindez megváltozik, de nem jellemző rájuk, hogy korai fiatal éveikre terveznék a házasságkötést, hisz háromnegyedük öt éven belül biztosan nem szeretne megállapodni.

A gyermekvállalás ideje is kitolódott, mindez az ifjúsági korszakváltásnak köszönhető, hisz a fiatalok még huszonéves koruk közepén, és sokan még későbbi éveikben is az iskolapadban ülnek, ezért esik későbbre a családalapítás gondolata. Kisteleken 18-20 éves korára 4,8% tervezi a gyermekvállalást, 25-27 éves korára majd 40%, 28-30 éves korára pedig kicsit több mint 30,4%. A válaszadók 60%-a két gyermeket szeretne, második helyen azok szerepelnek,

akik egy gyermeket szeretnének, de többen nem is vállalnának egyáltalán. Szintén visszaköszön az anyagi helyzet fontossága, ami a gyermekvállalással kapcsolatos döntéseiket leginkább befolyásolja. Itt is megjelenik a korszakváltás, miszerint addig nem szeretnének gyermeket, ameddig nincs biztos munkájuk, és nem fejezték be tanulmányaikat.

Különösen a tartósan munkanélküli, alacsony végzettségű fiataloknál jellemző a tartós kapcsolatok hiánya. Országos átlagban is egyre inkább nő a felbomlott házasságok aránya, nő a gyermeküket egyedül nevelő anyák száma. Kutatások szerint ugyan nő a születéskor várható élettartam, de ez még mindig jóval az európai átlag alatt van. Az ifjúsági korosztályok nagysága a teljes népességhez viszonyított aránya folyamatosan csökken. Ez egyre inkább csökkenő termékenységi rátát mutat.

4. Lakás-és életkörülmények

Saját lakással e korosztály még nem rendelkezik, szüleikkel élnek, vagy több generáció él együtt. A négyfős háztartások aránya mutat a legnagyobb kiugrást, így valószínű, hogy a szülőkkel két gyermek él együtt, ami megmagyarázhatja, hogy szüleik példáját követve a gyermekek is hasonlóan látják a családalapítást.

A többség – feltehetően anyagi okok miatt – nem tartja valószínűnek, hogy 5 éven belül saját lakással fog rendelkezni, de még ebben a korban azt gondolják, hogy nem is szeretnének.

Saját keresettel egytizedük rendelkezik - főleg alkalmi munkára, ösztöndíjra, diákhitelre gondolnak itt -, amiből nagyjából tudják fedezni kiadásait, de legtöbbjüket értelemszerűen szülei támogatnak. Állításuk szerint 10.000-20.000 Ft között költenek ruházkodásra, szórakozásra, élvezeti cikkekre. Hátrányos helyzetű településünkön sokan élnek a szegénységi küszöb alatt, különösen a 20 év alatti eltartottakra jellemző, ahol egy szülő neveli gyermekeit. Nehéz az iskolából kikerült 18 évesek és felsőoktatási intézményt végzettek helyzete, de a legrosszabb a romáké, hiszen nehezen kapnak végzettségüknek megfelelő munkát.

5. Oktatás, képzés

Városunkban Térségi Közös Igazgatású Közoktatási Intézmény működik, amelynek Általános Iskolájába 635 tanuló jár.

Sajnos közoktatásunk sem országos, sem városi viszonylatban nem biztosítja teljes mértékben a versenyképes tudás elsajátításához szükséges alap- és kulcskompetenciák elsajátítását, nincs hozzá elegendő infrastrukturális háttér és személyi feltétel.

6. Szabadidő, sport, életmód, fogyasztás

Ez a korosztály szabadidejében leginkább barátaival van, vagy sportol, azonban hasonló arányban tévét néznek, számítógépeznek, interneteznek, zenét hallgatnak. A fiataloknak hasznosabb szabadidő eltöltési formákat kellene választaniuk, 60%-uk szerint nem találnak a városban elegendő közösségi teret. Hiányolják az olyan szórakozóhelyeket, ahol a tinédzserek találkozni tudnak – itt klubokra gondolnak leginkább – nagy hiányt jelent számukra, hogy nincs a városban mozi – a legtöbb kérdésnél, ahol volt lehetőségük rá, meg is említették. Igényelnék különféle sportolási lehetőségek meglétét, szeretnének kosárlabdázni, valamint teniszezni, a jeges sportok felé is orientálódnak, nagyobb parkot szeretnének.

Legtöbbjük a meglévő parkban, játszótéren találkozik barátaival, de szinte ugyanennyien a disco-t preferálják a találkozás helyszínül.

Szeretik a sportcsarnokot, a pályát, feltehetően azért igénylik a sportolási lehetőségek bővítését, hogy még többször tudjanak együtt lenni barátaikkal, és ne az utcán kelljen velük találkozni, mint több válaszadó esetében.

A fiatalság a sportolási lehetőségek közül leginkább a biciklizést, focit, futást, labdajátékokat választja tanórán kívül, és űzik is hetente többször.

Közülük szinte mindenki szokott internetezni naponta több órát is, ez jelenti a szórakozást számukra, 78% rendelkezik otthon internettel.

A tudatmódosító szerek használata és a dohányzás úgy tűnik (még) nem ütötte fel a fejét ennél a korosztálynál, hisz több mint 80% káros szenvedélyektől mentes életmódot él.

Egészségi állapotuk önbeszámolásuk alapján jónak mondható. Ahogy a felnőtt lakosság körében úgy a fiatalok közt is magas a túlsúlyosok aránya és a dohányzó fiatalok száma is nő az életkor előre haladtával.

7. Kulturális fogyasztás

A fiatalság a kulturális élet hiányát fájlalja, erre vetítik rá saját kulturális szokásaik szegényességét.

Milyennek ítéled meg a város által nyújtott kulturális, művészeti lehetőségeket?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	változatos	74	21,2	21,4	21,4
	kielégítő	111	31,8	32,2	53,6
	szegényes	156	44,7	45,2	98,8
	egyéb	4	1,1	1,2	100,0
	Total	345	98,9	100,0	
Missing	7	4	1,1		
	Total	349	100,0		

Ugyan ritkán könyvet szoktak olvasni, de sokaknak a kötelező olvasmányok jelentik mindezt. Színházba évente egyszer jutnak el, 14,7%-uk még egyáltalán nem élvezte ezen kulturális lehetőséget. Olvasás helyett leginkább a sajtót lapozgatják, napilapokat, hetilapokat, természetesen elektronikus formában is. 45% szegényesnek tartja a város kulturális életét, leginkább a programok körével, és azok színvonalával van problémájuk és a költségek magas arányával. Kevesen látogatják a város kulturális intézményeit, bár iskolai szinten elég szervezeten jutnak el a Helytörténeti Gyűjtemény időszakos kiállításaira, a városi kiállításokra, koncertekre, színházi előadásra, komolyzenei koncertre. Nincs a városunkban mozi - ezt sok fiatal hiányolja. Nem mondhatjuk el, hogy városunkban a kulturális szolgáltatás területén a bőség zavarával küzdünk. Az igazán magas színvonalú kulturális eseményekre az ország nagyobb városaiba kell utazniuk a fiataloknak, tehát a hozzáférés lehetősége korlátozott.

8. Közélet, helyi élet, ifjúsági szervezetek

A fiatalok csak kisebb érdeklődést mutatnak a helyi közéleti események iránt, nem igazán érdeklik azok a dolgok, amik közvetlen környezetükön kívül esnek. Azonban a válaszadók fele szereti Kisteleket, a város nyugalmát, méretét. Szeretik a disco-t, a bowling-pályát, a sportcsarnokot, azokat a helyeket, ahol találkozhatnak barátaikkal. A helyi fiatalok legnagyobb problémájukat a szegénységben, pénztelenségben látják, a fizetések alakulásában és a szórakozási lehetőségek hiányában. Az oktatással elégedettek, ez is lehet az oka annak, hogy a környező településekről is többen járnak Kistelekre iskolába. Leginkább a mozgalmasabb városi, közösségi életet hiányolják, szeretnék több sportlétesítményt.

A fiatalokat bevonni ifjúsági szervezetekbe csak úgy lehetséges, ha figyelembe vesszük azt, hogy ez szintén egy olyan közösségi tér lehet számukra, ahol barátaikkal lehetnek, hisz hiányolják a szórakozási lehetőségeket, sportolási lehetőségeket. 41,5%-uk szívesen csatlakozna is egy ilyen szervezethez, ezt szintén a szabadidő hasznos eltöltésének találnák.

A városban működnek olyan civil szervezetek, amelyek már kineveltek új generációkat is, akik számára közösségi aktivitás fontos, életük részévé vált a közösségért való tenni akarás. Városunkban 2 ifjúsági olyan szervezet is van az IKSZ és az IKER, amely valóban csak a fiatalok érdekeit képviseli, közösségeik igyekeznek olyan programokat szervezni maguknak, mely a korosztályi igényeiket kielégíti. Igyekeznek terveikhez pályázati forrásokat találni, kapcsolatokat kiépíteni, akár határon túli ifjúsági szervezetekkel is. Az EU forrásait is érdemes lenne kiaknázni (Fiatalok Lendületben).

A felnőtt korú civilek hozták létre a következő egyesületeket, de nemcsak számukra nyitottak, hanem a fiatalok aktív részvételére is számíthatnak tevékenységeik során: Sportegylet, Pro-Art, KITE, Nagycsaládosok Egyesülete és a Kisteleki Városvédő és Szépítő Egyesület, Hagyományőrző Kör.

5. Kistelek Város Ifjúsági Koncepció cél és feladat rendszere

Kistelek Város Ifjúsági Koncepció cél és feladat rendszerének kidolgozása a koncepció célrendszerét a Nemzeti Ifjúsági Stratégiában foglalt országos szintű stratégiai célok és intézkedések figyelembevételével került összeállításra valamint a városunkban élő fiatalokról készült helyzetelemzés megállapításaira, eredményeire épültek.

A koncepció ezek mentén fogalmaz meg elérendő célokat, és feladatokat. A koncepció részét képezik az ifjúsággal foglalkozó intézmények által összeállított cselekvési tervek, amelyek egy-egy szakterületre koncentrálva komplex programkezdeményezéseket tartalmaznak.

A koncepcióban a stratégiai célok és feladatok 5 éves időszakra vonatkoznak.

Átfogó cél

Az ifjúságban rejlő erőforrások kibontásának és a korosztályok társadalmi integrációjának elősegítése. Az ifjúság érdekeinek figyelembevételét, érvényesítését tartja szem előtt, amikor élethelyzetüket érintő konkrét intézkedések történnek. Egyenrangú résztvevői, alakítói legyenek a róluk szóló döntéseknek.

A fiatalokkal való foglalkozás ne csak ágazatonként (pl. oktatás, szociálpolitika, művelődés), hanem horizontálisan valamennyi szükségletével és igényével együtt történjék.

Horizontális célok

1. Esélyegyenlőség elősegítése, ifjúsági csoportok, ifjak kirekesztettségének és kisodródásának megakadályozása. Minden tevékenység, szolgáltatás, megtervezésekor tekintettel kell lenni a hátrányos helyzetben lévők speciális szükségleteire. A nők és férfiak közötti egyenlőség szempontjainak beépítésére is sort kell keríteni tekintettel a fiúk-lányok, nők-férfiak eltérő igényire.
2. A magyarság és az európaiság megélése a magyarországi és a határon túl élő magyar fiatalok közötti kapcsolat fejlesztése, kulturális hagyományainak átörökítése a jövő nemzedékekre, valamint az Európai Unió és az Európa Tanács által deklarált társadalom- és ifjúságpolitikai érték- és célrendszer megjelenítése az ifjúságpolitikai cselekvésekben.
3. Az élhető környezet fenntartása.
4. A társadalom szemléletének alakítása a fenntartható fejlődés szempontrendszerének érvényesítése érdekében. A fenntartható fejlődés a társadalmi jólét folyamatos növelését célozza a környezet eltartó-képességének megőrzése mellett, oly módon, hogy a jelen generációk szükségletének kielégítése ne veszélyeztesse a jövő generációk szükségleteinek kielégítését.

Specifikus célok

1. Az ifjúsági korosztályok sikeres társadalmi integrációjához szükséges környezet fejlesztése

a, Gyermekvállaláshoz és a gyermekneveléshez szükséges (gazdasági, mentális) feltételek erősítése az ifjúság körében, a családi környezet kialakulásának és biztonságának segítése. A gyermekvállalási szándék fokozása fontos a város, az ország számára. Családtervezési kompetenciák megalapozása szükséges a fiatalok számára a formális és nem formális oktatásban.

b, Esélyegyenlőséget segítő támogatási rendszer kidolgozása-működtetése a családok jövedelmi helyzetére való tekintettel

c, A gyermekek napközbeni ellátását biztosító férőhelyek számának növelése (bölcsőde, óvoda, gyerekház)

d, Család és karrier összeegyeztetése-gyermeknevelés melletti munkavállalási lehetőségek fejlesztése, részmunkaidős vagy atipikus foglalkoztatási formák elterjedésének segítése.

Gyermekgondozás miatt otthonmaradó szülők segítése a munkaerő-piaci visszatérésbe (pl. képzések szervezése számukra).

e, Családsegítés – gyermekvédelmi ellátórendszer továbbfejlesztése. Családsegítő szakemberek felkészítése ifjúságsegítési feladatokra.

f, A családon belüli erőszak elleni hatékonyabb fellépés, jogszabályi feltételek biztosítása. Krízisszolgálat elérhető legyen mindenki számára.

g, Hátrányos helyzetű csoportok, kiemelten a romák helyzetének javítása. Fogyatékkal élő gyermekek és családjuk helyzetének javítása.

2. A fiatalok önálló egzisztenciájának megteremtése, munkavállalásának, otthonteremtésének elősegítése.

a, Lakhatási körülményeket megteremteni szándékozó fiatalok támogatása

b, Tudatos életpálya-tervezés: hatékony pályaaorientációs tanácsadó rendszer a közoktatásban, felnőttképzésben.

c, Munkaerő-piaci alkalmazkodóképesség növelése - informális és nem formális úton szerzett ismeretek eredményinek elismerése.

d, Munkatapasztalat-szerzés, munkavállalás. Ösztönözni kell, és lehetőséget kell számukra teremteni a munkavállalási kompetenciák megszerzésére. A közoktatásban meg kell teremteni a lehetőséget alapvető gazdasági, pénzügyi, munkaerő-piaci ismeretek elsajátítására.

e, A másodgenerációs munkanélküliség veszélyében érintett fiatalokat a formális és nem formális képzés segítségével a munkakultúra elsajátításába vonjuk.

f, Segíteni kell a fiatal pályakezdeket külföldi munkatapasztalat-szerzését. Ösztönözni kell a külföldön munkát vállalók hazatérését, itthon is kamatoztassák a megszerzett tudásukat.

g, Szakképzés presztizsének növelése, kereslethez nem igazodó szakképzések csökkentése, átképzések segítése.

h, Esélyegyenlőség elősegítése a munkaerőpiacon a fogyatékkal élő fiatalok számára.

3. **Esélyegyenlőség, szolidaritás**

A kirekesztés, a kirekesztettség, a marginalizáció esélyeinek csökkentése, az ifjúsági korosztály cselekvően utasítsa el a megkülönböztetés valamennyi formáját.

a, A tudástókéhez való egyenlő esélyű hozzáférést kell biztosítani az oktatási intézményeinkben.

b, A gyermekszegénység mértékét a jelenlegi szint töredékére kell csökkenteni. Pályázati források maximális kiaknázása a legfontosabb feladat e téren, s az elért eredmények fenntartása a cél. A gyermekek továbbtanulási esélyeinek növekednie kell, életkilátásaiknak pozitívabbá kell válni.

c, Toleráns, a kisebbségekkel kapcsolatos pozitív attitűd fejlesztése a fiatal korosztályok körében.

d, Ifjúsági, közösségi tevékenységeket, önkéntes projekteket támogató rendszer, hálózat bővítése. Az érintett területen működő civil szervezetek munkájának önkormányzati támogatása, segítése.

e, Támogatjuk az önkéntességet, a közösségi tevékenységeket, az önszerveződő ifjúsági csoportok szerveződését.

4. **Az ifjúsági korosztályok és közösségeik érvényesülésének elősegítése**

a, A tanulás és környezet

A versenyképes tudás biztosítása és az önálló élethez szükséges kompetenciák fejlesztése. Nyitott és folyamatos hozzáférést kell, hogy biztosítsunk az egész életen át tartó az élet minden területére kiterjedő tanuláshoz. Az oktatási intézményeinknek nyitottnak kell lenniük a társadalom valós gazdasági és szociális helyzetére. A fenntartható fejlődés érvényesítéséhez korszerű tudással rendelkező polgárookra van szüksége.

b, Oktatás minőségi fejlesztése

Szülők és tanulók számára lehetőség legyen a pedagógiai programok közötti választásra. A közoktatásban az önálló, infokommunikációs ismeretszerzést igénylő probléma-centrikus megközelítés erősítése, az egész életen át tartó tanulás megalapozása a versenyképes tudás elsajátítása érdekében. Idegen nyelvi kompetenciák erősítése. Szakképzés fejlesztése a cél, a továbbtanulók körében népszerűsíteni kell ezt a lehetőséget is, és a szakmák oktatása a piaci igényekhez igazodjék.

c, Az iskola nevelési funkcióinak bővítése

Kiemelt feladat a társas és érzelmi kompetenciák erősítése készségfejlesztése. A serdülők és fiatalok számára pályaaorientációt segítő készségfelmérések lebonyolítása, személyre szabott tanácsadás biztosítása. Ösztönözni kell a diáklklubok, közösségi terek létrehozását, internet-hozzáféréssel, kulturális és közösségteremtő programokkal. Fenn kell tartanunk és lehetőségek szerint fejleszteni kell a közoktatási intézményeinkben az egészséges, mozgás gazdag életmód lehetőségét biztosító környezetet.

e, Egyéni és speciális képzési szükségletek kielégítése

Tanárok felkészítése a diákok egyénre szabott fejlesztését lehetővé tevő oktatási/nevelési módszerek alkalmazására. Az iskolai és iskolán kívüli tehetséggondozás feltételrendszerének fejlesztése a feladatunk. Segítenünk kell az önálló tanulás képességének fejlesztését formális és nem formális képzések keretei között. Fontos a nem formális pedagógia módszereinek megismertetése a szakemberek körében és , ha az érintett szakemberek már megismerték ezt a formát, szervezhetik a képzéseket, megkeresve a pályázati támogatási lehetőségeket.

f, Részvétel és bevonás minőségének fejlesztése az oktatási intézményekben

Aktív legyen a diák érdek-képviseleti rendszer. Ösztönözni kell az oktatási intézmények és szülők közötti kapcsolat fejlesztésére irányuló kezdeményezéseket.

5. Kulturális értékteremtés, kultúra közvetítés

A kulturális javakhoz való hozzáférés lehetőségeiben jelentkező térségi hátrányos helyzetet csökkenteni kell. Támogatni kell a lokális identitást erősítő kezdeményezéseket. A globalizációs és lokalizációs folyamatok felerősítették a világ interkulturális jellegét. Az egyénnek meg kell tanulnia, hogy a multikulturális viszonyok között hogyan boldoguljon. Nagyon a lehetőségek a határok nélküli Európában.

A magyar nemzet kulturális értékeit, hagyományait hozzáférhetővé kell tenni a gyermekek fiatalok számára, a határon túl élő magyarok térségeiben megtalálható és ma is keletkező elemeket is.

a, Kulturális értékekhez való hozzáférés elősegítése

Közgyűjtemények digitalizálása, tudástárak kialakításának ösztönzése helyi szinten is. Színvonalas internetes tartalom előállítása – akár a fiatalok közreműködésével. A nagyobb kulturális események eljuttatása pl. tájoltatás segítségével, a szabadidő szervezés hálózatosodásán kell munkálkodnunk, a helyi és regionális civil ifjúsági szervezetek programkínálatának összehangolásával.

b, Kultúraközvetítő intézményrendszer és korosztály közötti kapcsolat fejlesztése

Kulturális intézményeinkhez, ifjúsági közösségi tereinkhez minél inkább integrálni kell az Internet-hozzáférési lehetőséget. A kultúraközvetítéssel foglalkozó intézményeket tegyük alkalmasabbá az ifjúsággal kapcsolatos speciális feladatok ellátására. Az ifjúság által létrehozott kulturális tartalmak bemutatására is teret kell adjanak intézményeink.

c, Inter - kulturális tapasztalatszerzés ösztönzése

Ösztönözni kell az ifjúság nemzetközi mobilitását: nyelvtanulási, munkatapasztalatszerzési, és kulturális célú aktivitását. Erőteljesebbé, aktívabbá kell tenni a települések és intézmények közötti kapcsolatrendszert. Pl. jobban ki lehetne használni a Nemzetközi Önkéntes Szolgálat által nyújtott lehetőségeket. Még több csereprogramon vegyenek részt fiataljaink.

6. Tudatosság és társadalmi integráció - Az ifjúsági korosztályok társadalmi és egyéni felelősségének, tudatosságának fejlesztése, integrációjának segítése, közösségeinek fejlesztése.

a, Egyéni felelősség és tudatosság fejlesztése

Aktív, öngondoskodásra képes magyar és európai polgárrá váljanak fiataljaink.

Fogyasztói tudatosság, egészségtudatosság, környezettudatosság a pedagógiai programokban is jelenjék meg.

b, Egészségmegőrzés, egészséges életmódra nevelés, a környezettudatosságra nevelés nemcsak intézményeink, de civil szervezetek programjaiban is szerepel. Szükséges a családok alkalmassá tétele a drog problémák kialakulásának megelőzésére. Lehetőség szerint az egyéb függőséget okozó szerek (alkohol, dohány) egészségkárosító hatásainak megismertetése.

E függőségek helyett viszont lehetőséget kell nyújtani a szabadidős aktivitás egyéb módjainak propagálására. Sportinfrastruktúrák még nyitottabbá tétele az ifjúság sporttevékenységének céljaira. A tárgyi feltételeket igyekeznünk kell fejleszteni.

c, Közösségi és önkéntes tevékenységek lehetőségeinek bővítése

A helyi ifjúsági közösségeket lehetőségeinkhez mérten maximálisan támogatjuk. A korosztály igényeinek megfelelő közösségi terekkel bővítjük a már meglévőket. Többfunkciós terek kerülnek kialakításra a városközpont rehabilitációs pályázat során, ahol ifjúsági szakember foglalkozik a fiatalokkal. Feladata lesz a korosztályi szervezetek kapacitásainak fejlesztése, forrásbevonás, programszervezés stb.

d, Aktív állampolgárság, részvétel igényének és lehetőségének fejlesztése

Erősíteni kell az ifjúsági érdekképviseletek intézményét, amelyek természetesen politikától függetlenül működjenek. Támogatni kell őket az aktívabb részvételre az őket érintő ügyek megvitatására, a döntések meghozatala előtt. A helyi médiát kérjük fel, hogy a fiatalok kezdeményezéseinek adjanak teret, felületet, műsoridőt. Az ifjúsági szolgáltatók és szolgáltatások legyenek akadálymentesek.

e, Jogi tudatosság

Szükséges a gyermek és ifjúsági jogokról szóló tananyag megismertetése az oktatási intézményeinkben. Ezen jogok érvényesítését elő kell segíteni.

f, Bűnmegelőzés, bűnelkövetővé és áldozattá válás megelőzése

Bűnmegelőzési programok megvalósítása szakemberek segítségével, ezen tevékenység fejlesztése a közoktatásban és az ifjúsági munkában. A bűnmegelőzéshez kapcsolódó jogi és gyakorlati ismeretek beépítése a közoktatásba, és akár a felnőttképzés rendszerébe is. A bűnmegelőzésben érintett hatóságok és civil szervezetek (pl. polgárőr egyesület) tevékenységének folyamatos összehangolása. Komplex bűnmegelőzési projektek indítása vagy már működő programok elterjesztése pályázati támogatások kihasználásával.

Az áldozattá válás megelőzése, áldozatsegítés, a bűnelkövetés okainak, körülményeinek feltárásával, az ebből származó információk terjesztésével szakmai feldolgozásával, a potenciális sértettek önvédelmi képességeinek növelése az ifjúsági korcsoportra vonatkozóan.

7. Az ifjúsági szakma és az ifjúsági civil szervezetek munkájának elősegítése.

Az ifjúsági szervezetek számára valós jogköröket kell teremteni, tevőleges módon be kell vonni a döntési folyamatokba. Tehát az ifjúságot érintő ügyekben ne szülessenek döntések nélkülük. Az ifjúsági szervezetek feladataik ellátásához támogatásban részesüljenek (akár állami is lehetséges a jövőben). Támogatnunk kell azokat a törekvéseiket, amelyek arra irányulnak, hogy részt vehessenek szociális, kulturális, közösségi, sport vagy akár közfeladatok ellátásában. Különösen azon kezdeményezéseiket, amelyek célcsoportjai a hátrányos helyzetűek.

a, Ifjúsági szolgáltató szervezetek lehetőségeinek bővítése.

Szükséges, hogy az önkormányzati ifjúsági feladatok ellátásakor szakemberek, megfelelő képzettséggel rendelkezzenek. Ha az önkormányzat feladatátadással más intézményre bízta a teendőket, az forrásátadással valósuljon meg.

b, Ifjúsági civil szervezetek országos döntéshozatalban való részvételének fejlesztése.

Az ifjúsági közösségeinket ösztönözni kell arra, hogy segítsenek egy országos képviseleti rendszer kiépítésében, melynek csíráit kezdenek regionális szinten alakulni. Ez az országos képviseleti rendszer lesz az, amely képes lesz megjeleníteni a korosztályi érdekeket az állami döntéshozatalban, nemzetközi képviseleti fórumokon.

c, Ifjúsági civil szervezetek, közösségek regionális regionális és helyi döntéshozatalban való részvételének fejlesztése.

d, Önkormányzatunknak fenn kell tartani a már meglévő párbeszédrendszerét az ifjúsági korosztály képviselőivel. Támogatható lenne, ha a településünkön is gyermek és ifjúsági önkormányzat alakulna. Igyekeznünk kell, hogy a szakmák, intézmények, szektorok, civil szerveződések és a nonprofit intézmények minél hatékonyabban működjenek együtt az ifjúsági ügyekben.

e, Aktív részvételhez szükséges ismeretek fejlesztése

Jelenleg is működő diákönkormányzatokkal és más ifjúsági szervezetekkel és más érdekképviseleti formák ösztönzésével kistérségi, megyei vagy regionális fórumokon való részvételt segítsük, biztosítsuk a demokrácia tanulásának feltételeit. Az erre vonatkozó ismereteket, tananyagokat oktatási intézményeinkben, civil szervezetekben való elterjesztését biztosítani kell. A szakemberek továbbképzését és a nem formális képzési

programok támogatása útján tehetjük meg. Fejlesszük az ifjúsági információs szolgáltatásokat.

8. Ifjúságügy, ifjúsági szakma, ifjúsági munka

A város számára fontos, hogy folyamatosan legyen olyan szakember, aki ifjúságsegítői feladatokat lát el. 2004 óta foglalkoztat a város ifjúsági referens. Szakmai munkája hozadéka, hogy több aktív ifjúsági civil szervezet is működik. Sikerült működő párbeszédrendszert kialakítani az önkormányzat és a fiatalok érdekképviselője között, valamint az intézmények, szolgálatok, civil szervezetek és a fiatalok közötti információáramlás biztosítását, amely elősegíti a helyi szintű együttműködés fenntartását.

Az ifjúsági referens ifjúsági programokat szervez és ebbe a munkába az előkészítő szakasztól a végrehajtásig, az utómunkálatokig bevonja természetesen az érintett korosztály tagjait. Az alkotó projekteken át megélt ifjú kort minden fiatal számára biztosítani kell. Elő kell tehát továbbra is segíteni az olyan programok, rendezvények létrejöttét, ahol a fiatalok interaktív, alkotó módon vonódnak be az eseményekbe, nem pedig passzív, „fogyasztói” magatartást erősítik. Ösztönözni kell az ifjúsági önkéntes munkát, és megbecsülést kell, hogy érdemeljenek e tevékenységet végzők a felnőttek világában.

Továbbra is az ifjúsági munka feladata a hazai és nemzetközi ifjúsági és szakmai együttműködési formák kialakítása, hálózati együttműködésekben való részvétel, az ifjúsági cserék lebonyolítása, testvérvárosi kapcsolatok ifjúsági téren történő kihasználása, dél-alföldi régiós együttműködések erősítése a szakmai együttműködések kapcsán - ezen kapcsolatok anyagi támogatása is önkormányzati feladat.

Ifjúsággal foglalkozó szakembereknek feladatuk, hogy az ifjúsági programigényeket ötvözzék a helyi programkínálatba, az ifjúsági programválaszték bővítése, ifjúsági kulturális kezdeményezések támogatása. Igyekezzenek komplex közösségi kulturális programokat létrehozni, erősítsék az idős és fiatal korosztályok közötti kapcsolatot, programjaikkal segítsék elő a hagyományörzést, hagyományápolást a városi civil szervezetek bevonásával.

A diákönkormányzatok vezetőinek városi szintű képzése országos, nemzetközi képzéseken való részvételüknek támogatása. Ifjúsági közélet támogatását megvalósíthatjuk, ha a médiában helyet, felületet biztosítunk számukra (Kisteleki Hírmondó, Városházi Krónika, helyi rádió, helyi televízió).

A Kisteleki Ede Városi Könyvtárban működő ifjúsági információs pont kialakításának pályázati támogatása e referensi munkának köszönhető. Az iroda jelenlegi infrastruktúrája nagy vonalakban kielégítőnek mondható, elsősorban a helyigény megoldása a sürgető feladat, megfelelően kialakított tájékoztató-ügyféltér nincs, s a jelenlegi irodai térszerkezet mellett azokat ebben az épületben nem lehet létrehozni, a terv, hogy a városközpont rehabilitációs építkezések során a közeljövőben ez megoldódik. Az új helyszínen (új épületben) az információs pontot fejlesztenünk kell Információs és Tanácsadó Irodává, amely már többfelte feladatot, több szakember részvételét is igényelni fogja. Ehhez anyagi forrásokat pályázatok segítségével vagy önkéntes szakemberek munkáját kell megnyernünk.

A civil szervezetek többsége a több éves munka ellenére is viszonylag elszigetelten működik, az együttműködések, a települési, kistérségi és regionális szintű érdekképviselőlet még fejlesztendő terület, bár mutatkoznak pozitív fejlődések pl. a Közkincs Kerekasztal megalakulása és működése. Ezen kerekasztal működésével az ifjúsági művészeti csoportok bemutatkozását támogathatjuk, alkotó munkájuk a nagyközönség előtt kerülhet bemutatásra. Települési és kistérségi szintű ünnepi alkalmakon való részvételre ad lehetőséget.

6. Az önkormányzat ifjúsági területén végzett eddigi tevékenységei

Gyermek és ifjúsági célú feladatvállalás bemutatása

A Polgármester és a Képviselő-testület kiemelt figyelmet fordít a fiatalokkal való szakmai szempontú foglalkozásra. Az önkormányzat a fiatalok élethelyzetével átfogó rendszer keretében foglalkozik. Kiemelt cél a fiatalok közéletbe történő bevonása, számukra információs szolgáltatás kialakítása, és az ifjúságpolitika települési szintű formáinak kialakítása és folyamatos felülvizsgálata.

Az önkormányzati feladatok szintjei:

Kistelek Város Képviselő-testülete

Ifjúsági, Sport, és Szabadidő Bizottság – ahová az ifjúsági ügyek tartoznak.

A települési **intézmények, szolgálatok** (oktatás, közművelődés, szociális-mentális ellátás, gyermekjóléti szolgálat, egészségügyi rendszer).

Az Önkormányzat az ifjúsági feladatok folyamatos ellátása érdekében feladat-ellátási szerződés kötött a Kárpátia Kincsház Kistelek Nonprofit Kft. - vel. A kft. ifjúsági referenst foglalkoztat 2009. december 31-ig. Munkája segítette a településen működő közösségek alakulását, ifjúságot érintő kérdésben kikérték véleményét a bizottságok és a képviselőtestületi döntések megvitatása során. Az önkormányzatnak a feladat-ellátási szerződést kötött kft-én kívül azonban más önkormányzati fenntartású intézményeivel, szolgálatokkal és civilekkel szoros együttműködésben kell munkálkodni, hogy a fiatalok érdekeit érvényesítsék döntéseik során. Fontos kihívás, hogy a helyi közösségek érzékenyek legyenek az ifjúsági ügyek iránt, hiszen a fiatalok élethelyzetét érintő konkrét intézkedések sokszor helyi szinten dőlhetnek el. A fiatalok és az önkormányzat közötti kapcsolattartást a Kisteleki Ifjúsági Párbeszédrendszer segíti. A fiatalok részvételét az általános iskolai diákönkormányzat, középiskolai diákönkormányzat, szolgálatok szakemberei és civil szervezeteik biztosítják.

Feladatvállalás érdekében végzett tevékenységek:

2004-től ifjúsági referens foglalkoztatása

2004 ifjúsági közösségi tér működtetése- klubhelyiség

2007 ifjúsági információs pont létrehozása, működtetése a Kisteleki Ede Városi Könyvtárban Főleg a gyermek és ifjúság korosztályi sajátosságainak, szükségleteinek megfelelő és élethelyzetével összefüggő információs lehetőséget biztosító, **kulturált szabadidő eltöltést segítő** ajánlatokkal **információs pontot** a kistérségünkben élők számára:

- azonnal, várólista nélkül igénybe vehető;
- a tanuló és dolgozó fiatalok szabadidejéhez igazodva érhető el;
- minden politikai szervtől független, politikai és vallási ideológiáktól mentes;
- a gyerekek és fiatalok által jól, közterületről megközelíthető helyen működik
- mindenki számára diszkrimináció nélkül hozzáférhető és ingyenes, bármilyen kérdés, probléma kapcsán igénybe vehető;

2007-08. Ifjúsági koncepció és cselekvési terv

Ifjúsági párbeszédrendszer biztosítása

2008. ifjúsági referensi feladat-ellátási szerződés a Kárpátia Kincsház Kistelek Kht-val

Folyamatos:

- diákönkormányzatok támogatása

- ifjúsági közösségi programok szervezése intézmények támogatásával
- intézmények, szolgálatok munkájának összehangolása ifjúsági területen
- iskolakezdési, tankönyvtámogatás
- Bursa Hungarica felsőoktatási ösztöndíj pályázat

Intézmények

- **Bölcsődei** ellátás is van városunkban 35 fő és többen is jelentkeznének, de már csak kb.10 fővel növelhető a létszám. Nagy az igény azon fiatalok szülők részére, akik vissza szeretnék a munka világába. Nagy igény lenne az alkalmi munkából élő családoknak, hogy a munka idejére bölcsődébe adhassák a gyermeküket. A mezőgazdaságban idénymunkát vállalóknak azonban nincs igazolt munkaviszonyuk, ami a gyermek bölcsődei felvételének feltétele lenne. Erre kellene megoldást találni.

- **Családi napközi is** működik városunkban, ahol elsődleges szempont a családi légkör. S ezt a kis létszámmal működő csoport is biztosítja. Fontos az egészséges életmód kialakítása. A gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez igazodó rugalmas napirendet alakítanak ki, mely az étkezés, levegőzés, játék, gondozási tevékenység rendszeres napi teendőiből és egyéni fejlesztésből áll. Ösztönözik a gyermekek kreatív, önálló tevékenységét.

- Hétszínvirág Óvoda, Szivárvány Óvoda

Az ifjúságpolitikai koncepcióban az alábbi területeken tudnak szerepet vállalni településünk óvodái: közösségi életre nevelés, testi és lelki védelem, környezetvédelem, Maguk a szülők is beletartoznak az ifjúsági célcsoportba.

Sajnos a csoportok általában 25 fő és ennél magasabb létszámmal működnek, ami nehezíti az egyénre szabott, differenciált nevelést, ami kedvezőtlen minden gyermek, de különösen a speciális odafigyelést igénylő (fogyatékos, szociálisan hátrányos helyzetű) gyermekek megfelelő ellátása szempontjából.

- **Térségi Közös Igazgatású Közoktatás Intézmény** az oktatási és nevelési feladatok mellett a diákönkormányzatok működtetését segítő pedagógussal, ifjúságvédelmi felelős foglalkoztatása, iskolai közösségi programok, rendezvények szervezése egész évben, együttműködés a település és a kistérség más intézményeivel.

- Kisteleki Általános Iskola

- Árpád Fejedelem Gimnázium, Gazdasági és Informatikai Szakközépiskola - Rózsaliget Kollégium

- Egységes Pedagógiai Szakszolgálat

- **Kisteleki Ede Városi Könyvtár és Teleház.** A könyvtár informatikai szolgáltatásai mellett, együttműködik az iskolával, tanórán kívüli könyvtári programok, vetélkedők, kiállítások, író-olvasó találkozók szervezése. Az épület Teleház részében működik az ifjúsági információs pont, amelyben az alábbi információs témakörök érhetők el:

- helyi, regionális és országos kulturális programok, rendezvények;

- helyi sportolási lehetőségek, helyi, regionális és országos sportrendezvények;

- helyi, regionális és országos közoktatási és felsőoktatási információk (legalább: iskolatípusok, intézmények, oktatott szakok és szakmák, felvételi eljárások, iskolarendszeren kívüli képzési lehetőségek);

- helyi egészségügyi és szociális ellátások (legalább: intézmények alapadatai, nyitva tartása, iskolaorvosi szolgálat alapadatai, szociális jellegű pénzbeli és természetbeni ellátások fajtái és a hozzájuk tartozó jogosultságok);
- helyi hivatalok (legalább: alapadatok, nyitva tartás);
- országos hatáskörű hivatalok, hatóságok (legalább: alapadatok pl., minisztériumok, állami szervek, országgyűlési biztosok);
- helyi és megyei önkormányzatok (legalább: alapadatok, helyi önkormányzati képviselők névjegyzéke);
- helyi, regionális és országos olcsó szálláslehetőségek (legalább: kulcsos ház, turistaház, kollégium, ifjúsági szálláshely kategóriákban alapadatok, nyitva tartás);
- országos utazási és szállás kedvezmények (legalább: MÁV és VOLÁN hivatalos kedvezmények, diákigazolvánnyal igénybe vehető kedvezmények);
- helyi és regionális munkalehetőségek (legalább a helyi és regionális médiában megjelenő hirdetések);
- munkanélküli ellátás (legalább: munkanélküli ellátások típusai, igénybevételek módja);
- helyi, regionális és országos pályázatok
- helyi és regionális segítő- és krízisellátó helyek (legalább: átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények, drogambulanciák, telefonos segítőhelyek kategóriákban alapadatok, nyitva tartás);
- tanfolyamok, továbbtanulási lehetőségek
- külföldi nyelvtanulás, munka

-Kárpátia Kincsház Kistelek Nonprofit Kft. tevékenységi körébe tartoznak a közművelődési feladatok ellátása. Városi nagyrendezvények, fesztiválok, színházi előadások, kiállítások; klubok, napközis táborok, tematikus napok, és egyéb kulturális jellegű programok megszervezése. Kimondottan az ifjúság számára és részvételével szervezik minden évben a Kisteleki Nyári Fesztivált és Motoros Találkozót.

Rendezvényháza heti rendszerességgel ifjúsági közösségi térként is működik, itt tartja az IKSZ egyesületi összejöveteleit, az IKER előadásait és a Nagycsaládosok Egyesülete a havi összejöveteleit.

- **Kollázs Alapfokú Művészeti Iskola:** alapfokú művészeti oktatás lehetőséget ad a helyi fiatalok zenei, mozgásos készségfejlesztésére, számukra fellépési lehetőségek nyílnak, tánccsoport, fúvószenekar működik.
- **PRO-ART AMI:** az alapfokú művészetoktatás célja a tehetséggondozás, személyiség fejlesztés és közösségfejlesztés. Különösen a mozgáskultúra segítségével keresik a lehetőségeket és érnek el szép eredményeket, nemcsak hazánkban, hanem külföldi versenyek is.

Szolgálatok:

-A **Gondozási Központ Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat** több módszert is alkalmaz a Kisteleken élő fiatalok segítésére. Egyrészt egyéni esetkezelésen keresztül, segítő beszélgetésekkel történik a segítségnyújtás, melyet a családgondozók folytatnak, illetve szükség esetén pszichológus végez terápiás intervenciót. Nyári táborokat szervez főként hátrányos helyzetű, nehéz körülmények között vagy éppen perifériára szorult fiatalok számára. A szolgálat rendszeresen végez adománygyűjtéseket (bútor, játék stb.), ruhabörzéket. Karácsonykor hátrányos helyzetű családok számára szerveztünk műsort, illetve megvendégelték a megjelent gyermekeket és szüleiket.

- **Védőnői Szolgálat** tevékenységének középpontjában a gondozott **családok egészségvédelme, a betegségek kialakulásának megelőzése, valamint az**

egészségfejlesztés áll. Szakmai feladataikat elsősorban önállóan látják el, de rendszeresen konzultálnak az egészségügyi (gyermekgyógyász, házi orvos, szülész-nőgyógyász szakorvos), a gyermekjóléti és szociális ellátórendszer szakembereivel. Szoros személyes kapcsolatot tartanak gondozottaikkal, az egyéni szükségleteknek megfelelően különböző problémáikban (egészségi, szociális, mentálhigiénés) igyekeznek tanácsot adni. Egészségnevelő és más közösségi programokat rendeznek gondozottjaink számára. Ilyen foglalkozások pl. a hetente működő Baba – Mama Klub, Papa-Mama-Baba nap, az Anyatejes Világnap.

- **Házi gyermekorvosok** a gyermekes családok számára magas színvonalon, esély-egyenlő módon biztosítják a megelőző és gyógyító ellátást a gyermekek születésétől felnőtt korukig. Szoros együttműködésben, kapcsolattartásban végzik munkájukat a védőnői szolgálattal. Feladataik a szűrővizsgálatok elvégzése (fizikális, mozgásszervi, idegrendszeri stb), oltások beadása és fokozott gondozás (veszélyeztetettség észlelés-jelzés).

- **Kisteleki Rendőrkapitányság** legfőbb feladatai a közlekedésbiztonsági felvilágosítás és bűnmegelőzési feladatok ellátása. „Egy iskola egy rendőr program”, működik a városban. Ez jelenti pl., hogy rendőr vesz részt az osztályfőnöki órákon, illetve szülői értekezleteken, ahol a kérdések közvetlenül megválaszolhatók, illetve tájékoztató előadást is lehet tartani, mely közvetlenül a fokozottan veszélyeztetett korosztálynak szól.

Rendszeres az egész napos Bűn- és Baleset megelőzési programok szervezése, filmvetítések, előadások (pl. drogprevenció), konzultációk, melyekkel nem csak a gyermekeket célozzák meg, hanem a tanárokat és a szülőket is. Több éve folytatódik a három „F”, „Felnőttek Figyeljete a Fiatalokra” rendőrségi program megismertetése a lakossággal együttműködve. Az önkormányzatnak szüksége van a párbeszédrendszer folyamatos működtetésére, hiszen valamennyi szervezet és intézmény közös összehangolt munkája hozhat eredményt a bűnmegelőzésben. Az értelmes, hasznos szabadidős, kulturális és sportprogramokat kell kínálni a fiatal korosztály részére, különös figyelemmel a szegregált fiatalok számára. Szabadon igénybe vehető közösségi terek szükségesek, adott esetben akár a felnőtt felügyelet megoldásával is, habár ennek sokszor anyagi vonzata is van. A hatékony bűnmegelőzés érdekében együtt kell működnie a rendőrség mellett az oktatási-nevelési, kulturális intézményekkel, a civil és üzleti szférával, az egyházakkal, a helyi médiával.

- **Kisteleki Polgárőrség Közhasznú Egyesület** feladata a Kistelek város közrend-közbiztonságának erősítése, a bűnözés megelőzése, gyermek- és ifjúság-, környezet-, katasztrófavédelemi, határőrizeti feladatok végzése.

A stratégia kidolgozásakor a jogszabályok és az önkormányzati koncepciók valamint a NIS által elfogadott stratégiai programot alkalmazzuk.

Eddig elkészített városi koncepciók a következők:

- Kistérségi egészségfejlesztési koncepció
- Kistelek Város Sportkoncepciója
- Önkormányzati szociális bérlakás program
- Kistelek város bűnmegelőzési koncepciója
- Közművelődési koncepció
- Kistelek város civil stratégiája
- Kistelek város közösségfejlesztési programja

Az értelmezési keret meghatározó elemeinek egyike azoknak az életkori határoknak a meghatározása, amelyek között élő gyermekekre és fiatalokra a Konceptió vonatkozik.

A kisgyermek korosztály – a 0-10 (644fő) évesek – nyilvánvalóan nem képesek még a városi közéletben való részvételre. 11-14 (367fő) közötti általános iskolai felső tagozatos csoportjai főként a diákönkormányzatok segítségével történik a participáció. A már nagykorú – 19-30 (1118fő) – korosztályok tagjai választó és választható polgárok, és amelyek csoportjai, szervezetei, politikai szervezetei a megfelelő közéleti, politikai formákban artikulálhatják, képviselhetik és érvényesíthetik a maguk igényeit, érdekeit.

A fentiek alapján Kistelek Város Ifjúsági Konceptiója elsősorban a 10-30 éves korosztályokkal kapcsolatban fogalmazza meg a koncepciót. Az ifjúsági feladatok jellegzetesen több ágazatot érintenek illetve ágazat-köziek. Ezen túl részben kötelező feladatok, amelyeket jogszabályok szabnak meg az önkormányzatok számára, másrészt önként vállalt önkormányzati feladatok vagy feladat-ellátási szerződés keretében átadott feladatok. A fiatalok problémáit nem a társadalom többi tagjának kell megoldani, hanem azt, hogy meg kell teremteni feltételeket ahhoz, hogy maguk a fiatalok oldhassák meg.

Áttekintjük, hogy mely intézmények, miben, milyen szinten tudnak célokat, feladatokat vállalni, hogy a koncepció teljesüljön.

7. Intézményeink céljai és feladatvállalásai

7.1. Kisteleki Általános Iskola

Kistelek város lakóinak száma: 7407fő. Kistelek város a Délkelet-Kiskunság keleti felében fekszik. Közlekedési helyzete nagyon kedvező. A városon keresztülhalad az E5-ös nemzetközi főút vonal.

A település összetétele vegyes, 97% magyar és 3% cigány etnikumúnak vallja magát. A családok életmódja, anyagi viszonyai változóak. A lakosság 13,7%-a munkanélküli. A hátrányos helyzetű tanulók százalékos aránya 30% iskolánkban. A lakóközvetben döntő többségben családi házakban élnek tanulóink. Az utóbbi évek gazdasági változásai, problémái ebben a térségben is éreztetik hatásukat. A családok élete zaklatott, magas az elvált szülők aránya, így mind a nevelés, mind az oktatás terén fontos szerepet szánunk az iskolának, igénylik a sokoldalú együttműködést a maximális segítségnyújtást.

A veszélyeztetett családok száma kb. 20%. Ezek közül a gyerekek közül sok a szociálisan éretlen, akik nehezen illeszkednek be a közösségbe, nem rendelkeznek megfelelő éntudattal, biztonságérzettel, az ingerszegény otthoni környezet nem segíti elő érzelmi gazdagodásukat. A problémás családok nehezen fogadják el az iskola értékrendjét. Nem könnyű velük kontaktust teremteni, hogy megnyerjék őket pedagógiai elképzeléseinknek.

Általános iskola tanulói létszáma 610 fő. Halmozottan hátrányos helyzetű tanuló az iskolában jelenleg 51fő, ebből sajátos nevelési igényű diákok száma 8 fő, hátrányos helyzetű tanulóké 177 fő.

Az iskola vonzerejét a jó iskolai légkör, az emeltszintű matematika és emeltszintű angol nyelv oktatása, valamint a képességfejlesztés, felzárkóztatás és tehetséggondozás magas szintje adja. Kiemelten kezelik a magyar nyelv és irodalmat, a számítástechnikát, az angol és német nyelvet, a testnevelést. Az iskola a versenysport utánpótlásának a bázisa.

Tanulók beiskolázási mutatói országosan is kiemelkedők. A diákok 100%-a továbbtanul, 80%-uk az első helyen megjelölt iskolákban. A végzős nyolcadikosok 70%-a tanul érettségit adó középiskolákban. 30 % szakmunkásképző szakiskolákban.

Szoros kapcsolatot tart fenn a Művészeti Iskolákkal, ahová tanulóik jelentős része jár, és az Árpád Fejedelem Gimnázium, Gazdasági és Informatikai Szakközépiskolával, ahol a végzős tanulók 30%-a folytatja iskolai tanulmányait.

Az a törekvésük, hogy intézményük minden fiatal számára lehetőséget biztosítson a továbblépésre, az érdeklődésének és eredményeinek megfelelő képzési forma eléréséhez. Szerkezetüket, képzési ajánlatainkat igyekeznek a szűkebb és a tágabb környezet, a munkaerőpiac, a szülők és a tanulók igényeihez igazítani.

Az iskola mikrokörnyezeti feltételei összességében kedvezőek, de romló tendenciát mutat a nehezebbé váló életkörülmények miatt.

Arra törekszenek, hogy tartalmas szabadidős programok, érzelmi nevelést és közösségformálást segítő rendezvények adjanak lehetőséget az egyéni érdeklődés kielégítésére.

- A hátrányok enyhítését, leküzdését az intézmény segíti (fejlesztő pedagógus és gyógypedagógus alkalmazásával, Integrált Pedagógiai Rendszer működtetésével – igény esetén indításával, készség és képességfejlesztéssel, csoportbontással, differenciált foglalkozásokkal, tehetséggondozással, versenyre felkészítéssel, szakkörökkel és diákkörökkel, közösségi foglalkozásokkal).

A tanárok pályaválasztási tevékenységében a következő célokat valósítják meg:

- Pedagógiai feladatuk és osztályfőnöki kötelességük, hogy feltárják a tanulóinkban lévő adottságokat, képességeket. Gondozzák a tehetségeket (helyi, megyei, országos versenyek, szakkörök), és a hátrányos helyzetűeket felzárkóztassák.
- Tudatosítják diákjaikban, hogy adottságaik, felkészültségük, érdeklődésük mely pályákra, iskolákra, szakmai területekre teszik őket alkalmassá.
- Szakmai munkájukkal segítő háttérrel adnak egyéni elképzelésük realizálásához.
- Tudatosítják a tanulóknak, hogy milyen értékekkel, pozitív tulajdonságokkal rendelkeznek.
- Pályatükörrel és információs anyagok közlésével, tanórai és választható szabadidős elfoglaltságok sorával segítik elő a pályaeorientációt, a megfelelő szakma kiválasztását.
- Nevelő munkájukkal erősítik diákjaikban azt a követendő magatartást, hogy a kitartás hozhat elismerést és sikert számukra.
- Céljuk az is, hogy diák önmaga is megismerje saját adottságait, és ezek kifejtési lehetőségeit.

A tehetség és képesség kibontakoztató programjaikban az egyes tagintézmények megtartják korábbi jó hagyományait, prioritásaikat.

A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A gyermek- és ifjúságvédelem sokrétű és komplex tevékenység. Felöleli mindazokat a pedagógiai, pszichológiai, egészségügyi, szociális és jogi feladatokat, amelyek a kiskorúak nevelését, gondozását, eltartását, munkába állítását, erkölcsi és anyagi érdekvédelmét biztosítja.

Az általános iskolák kiemelten betartják a Kt. 4/A § (1) bekezdésében foglaltakat: „A közoktatás szervezésében, irányításában, működtetésében, feladatainak végrehajtásában közreműködők a gyermekkel, tanulóval kapcsolatos döntéseik, intézkedéseik meghozatalakor az egyenlő bánásmód követelményét kötelesek megtartani.

Az iskolák maradéktalanul eleget tesznek a tanulói jogok érvényesülésének (Kt. 10 -11 §.). Az intézmény pedagógusai pedig betartják kötelességeiket (Kt. 19.§ (7) a) -i) pontjai)

A gyermek- és fiatalkorúak egészséges szellemi és erkölcsi fejlődésének, érzelmi védettségének biztosítása, személyi és vagyoni érdekeik védelme elsősorban a szülők kötelessége. A gyermekek és fiatalok egészséges testi, szellemi, erkölcsi fejlődését, nevelését azonban több tényező akadályozza, veszélyezteti a családban és a családon kívül.

A gyermek- és ifjúságvédelem feladata:

- a veszélyeztetettség megelőzése,
- a veszélyeztető okok, körülmények, következmények feltárása, megszüntetése,
- a veszélyeztetett gyermekek és fiatalok speciális védelmének, nevelésének biztosítása.

Az intézmény gyermekvédelmi munkáját a 11/1994 MKM. rendelet, valamint a Köznevelési törvény szabályozza. Az iskola arra törekszik, hogy fenntartói segítséggel tagintézményeinkben olyan ifjúságvédelmi felelős dolgozzon, akinek alapvető feladata, hogy segítse a pedagógusok gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját.

Az ifjúságvédelmi felelős segíti az egészségnevelési, ennek részeként a kábítószer ellenes program kidolgozását, figyelemmel kíséri a végrehajtást. Szükség esetén intézkedés megtételét kezdeményezi az igazgatónál, tájékoztatást nyújt a tanulók, a szülők és a pedagógusok számára. (11/1994. (VI.8.) M KM rendelet 6.§ (5) g pont

Az általános iskolák tagintézmény-vezetői felelősek a gyermek és ifjúságvédelmi feladatok megszervezéséért és annak ellátásáért (Kt. 54.§.(1)) Az iskolák kiemelt figyelmet fordítanak a szenvedélybetegségek megelőzésére.

A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a gyermekek problémáit az intézmény a gyermekvédelmi szolgálatok segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni. Az intézmény és tagintézményei közreműködnek a veszélyeztetettség megelőzésében, megszüntetésében.

A problémák feltárásában az osztályfőnök tevékenysége a meghatározó, hisz ő kerül szorosabb kapcsolatba a tanulókkal, azok társaival, és ő rendelkezik a legtöbb információval. Az osztályfőnök napi munkája, szakmai és osztályfőnöki tevékenysége keretében, személyes beszélgetések, baráti és szülői háttér információk tudomására jutása után folyamatosan kialakítja tanulóinak egyéni és osztályképét. A munkájához felhasználja a pedagógiai és pszichológiai szakirodalom e területre vonatkozó legújabb eredményeit, kiemelten a vizsgálati és értékelési módszereket.

Az osztályfőnök preventív és diagnosztizáló tevékenységének szakmai hátterét az osztályfőnöki munkaközösség, az ifjúságvédelmi felelős, valamint az iskolaorvos adja.

Az információcsere helyei, formái és tartalma

Tanuló	Szülő
osztályfőnöki órák anyaga:	
<ul style="list-style-type: none">• emberismeret;• családi életre nevelés;• egészséges életvitel;• káros szenvedélyek;• káros következmények	<ul style="list-style-type: none">• szülői értekezleten, személyes konzultációk során, fogadóórán felhívja a figyelmet és tájékoztat;• szülői értekezleten előadás megszervezése.

Előadóknak felkért személyek:

Belső:
ifjúságvédelmi felelős;
biológia szakos tanár;
testnevelés szakos tanár;
munkavédelmet oktató szakember

Külső:
rendőrség ifjúságvédelmi csoportja;
mentálhigiénés szakemberek;
nevelési tanácsadó szakemberei;
védőnő;
iskolaorvos
felkért szakértők

Sport

A szabadidősport területén szemléletformáló propaganda az egészséges életmód népszerűsítése érdekében, a kínálat bővítése mellett az egészségmegőrzéssel, rekreációval foglalkozó kisközösségek, klubok, sportszervezetek programjainak, tevékenységének támogatása a feladat.

Az eddig elért sportértékek megőrzése és az értékvesztő folyamatok kialakulásának megakadályozása.

Az önkormányzati tulajdonú sportlétesítmények fejlesztése működőképességének és kihasználtságának biztosítása, a régiiek felújítása, állaguk megőrzése.

A hazai és nemzetközi sportkapcsolatok ápolása, bővítése, a testvérközségi kapcsolatokon belül a sport szerepének további szélesítése.

A kiemelkedő eredményeket elért sportolók és sportszakemberek elismerési, jutalmazási rendszerének kidolgozása, működtetése.

A verseny- és élsport fontos szerepet tölt be a „városkép” kialakításában. Fontos, hogy az egyesületek eredményességének színvonala ne csökkenjen. Adottak a tárgyi feltételek (létesítmények) és megfelelő személyi feltételekkel (szakember gárdával) rendelkezik ahhoz, hogy a különböző korosztályokban eredményes munkát lehessen végezni. A testnevelés órák számának csökkenése, a mozgásszegény életmód a szakemberek szerint a XXI. század egyik legnagyobb népegészségügyi problémája. Az iskolai testnevelési órákon és a tanórán kívüli foglalkozásokon kell rászoktatni a gyermekeket arra, hogy felnőtt korukban is legyen igényük természetes mozgásszükségeik kielégítésére, kialakuljon náluk az aktív mozgás iránt való igény. A fiatalok mozgásigényének kielégítésére már óvodáskorban is komoly figyelmet kell szentelni. Az iskolai testnevelés és sport a versenysportnak és a szabadidősportnak fizikális és mentális értelemben egyaránt alapozó területe kellene, hogy legyen.

A gyerekek számára az iskolai sporttevékenység az egész életre szóló szokások kialakításának egyszeri, megismételhetetlen lehetősége. A testnevelés nem egyszerűen tantárgy, hanem olyan terület, amely egyensúlyt teremt a szellemi és fizikai képzés között, ami az egyén harmonikus fejlődését és életmódját is formálja. Olyan nevelési lehetőségeket tartalmaz, mint a nemzeti öntudat erősítése, a közösséghez való tartozás érzése, reális értékrend kialakítása, munka és teljesítmény összefüggése, a konfliktus, a siker és a kudarc kezelése, a fair play szabályainak betartása stb. Az iskolai testnevelés széleskörű sportpedagógiai kihasználása kiemelt cél és feladat.

A diáksport célja a tanórán kívüli, intézményi kereteken belül, megfelelő szakmai irányítással szervezett, rendszeres testmozgás lehetőségének megteremtése az iskola tanulói részére.

A gazdasági visszaesésben a lakosság nagy részének jövedelme csökkent, az infláció pedig a háztartások kiadási szerkezetét is megváltoztatta. Mindezek következtében csökken mind a fizetőképes kereslet, mind a sportszórakoztatásra, sportolásra fordítható szabadidő, mivel a

csökkenő jövedelmek, főleg a sportszolgáltatások iránt leginkább érdeklődő fiatalok széles társadalmi réteget kényszerítenek többletmunka vállalására.

Az alkalmi rendezvények mellett törekedni kell a rendszeres sportolási, testmozgási alkalmat nyújtó tevékenységi formák népszerűsítésére. Az egészséges életmód tömeges elterjesztése, a rekreáció és sportolás ösztönzése az egyik legfőbb feladat. Lehetővé kell tenni valamennyi életszakaszban a sportolást. A lehetőségekhez mérten támogatni kell a civil szervezetek szabadidősporttal kapcsolatos kezdeményezéseit. A szabadidősporttal kapcsolatos pályázati lehetőségek nagyobb kihasználtságára kell törekedni. Ösztönözni kell a különféle divatsportok, öfenntartó szerveződések, a magántőkére épülő sportszolgáltatások elterjedését. Továbbra is támogatni szükséges az akció jellegű, de nagy tömegeket megmozgató és vonzó szabadidősport rendezvényeket.

- Kezdeményezni és támogatni kell az újszerű sportolási, testedzési lehetőségek kialakítását.
- Támogatni kell minden olyan sporteseményt, kezdeményezést, amely a kisebbség és a szociálisan hátrányos helyzetű gyerekek sportolási lehetőségét hivatott biztosítani. Ez fontos szerepet játszik a város bűnmegelőzési programjának megvalósításában is (a szabadidő értelmes és kultúrált eltöltése) valamint Kistelek is meg tud felelni az uniós jövőképek, melynek értelmében a sportot és az egészséges életmód és szemlélet kialakítását minden lehetséges eszközzel támogatni kell.
- Az önkormányzati tulajdonú létesítmények kedvezményes használatát átgondoltabbá kell tenni. Támogatni kell a „nyitott pályák” programot, melynek értelmében a diákok az iskolák udvarának sportlétesítményeit sportolás céljából használhatják.

7.2. Kollázs Alapfokú Művészeti Iskola

Tehetséggondozás terén felvállalt feladatok

A tehetség a harmónia iránti sajátos igény megmutatkozása. A tehetséges ember az átlagosnál érzékenyebb a diszharmóniára, ezáltal késztetést érez a harmónia helyreállítására. Innen ered a tehetséges emberek sokszor tapasztalható vagy látszólagos kiegyensúlyozatlansága, a megszokott viselkedési normákkal való szembeállítás. A tehetséges gyereke, fiatalok nagyobb figyelmet, több toleranciát és megértő törődést igényel a nevelőtől.

Az intézmény alapvető funkciója: a tehetségek gondozása, veleszületett vagy szerzett képességeik továbbfejlesztése, megtalálni számukra azt az „utat”, amelyen elmélyülten és eredményesen törhetnek előre és az átlagosat túlhaladó teljesítményekre képesek.

A tehetséges gyerekek, fiatalok nem egyformák. Legfontosabb személyiségjegyük az eredetiség. A kreatív növendékekre általában magas fokú tudásvágy, kíváncsiság, belső teljesítménykényszer, nagyfokú autonómia, önbizalom, szabad kommunikációra törekvés, csökkentett mértékű alkalmazkodás, az elnyomás és a korlátozás elleni védekezés, a szociális korlátok áthágása jellemző.

A tehetséggondozásban nincs egy igazi út, amely minden gyermek számára járható. Az, hogy milyen programokkal és módszerekkel lehet egy-egy tehetséges növendékkel vagy csoporttal foglalkozni csak bizonyos információk birtokában lehetséges megtervezni.

Ezek:

- Az érintett növendékek kora.
- Milyen szinten állnak, mit tudnak?
- Milyen motivációk inspirálják, milyen a feladat iránti elkötelezettségük?
- Mit tud a pedagógus szakmailag nyújtani?

- Mennyiben lehet számítani a családi háttér támogatására?
 - Milyen feltételrendszer mellett dolgozik a pedagógus?
 - Mennyi időt és energiát tud és akar befektetni ebbe a munkába a pedagógus?
Mindezek tisztázása után a növendékek, szülők bevonásával a lehetséges módszereket közösen megválaszthatjuk.
- Ezek:
- a) „Minőségi” csoportba irányítás (egyénenként eltérő időben) kimagasló tehetségek esetében.
 - b) Évugratás, vagy léptetés: amikor egy tanévben esetleg 2 év anyagát is minden nehézség nélkül képes elsajátítani a gyermek.
 - c) Gazdagítás, dúsítás: hogy a tanévi anyagot az idő 2/3-a alatt sikerült feldolgozni és fennmaradó 1/3-nyi időben a növendékek egyéni fejlesztő programokkal dolgoznak.

A művészi képességek (rajz, zene, táncművészet stb.) rendszerint korán megmutatkoznak, de a motivációs akarati tényezőktől, a környezet serkentő-gátló hatásától is függ, hogy lesz-e belőlük művészi tehetség. A tehetség megmutatkozásának, bizonyításának, a tehetség mértékének megállapítására alkalmas tevékenységi formák az alábbiak:

- Pályázatokon való részvétel (nemzetközi, megyei, városi szinteken)
- Versenyeken való részvétel (házi, városi, országos, nemzetközi)
- Külső rendezvényeken (más iskolai, városi, külföldi) való szereplés, tánc, színjáték tanszakok
- Gálaesteken, tanévvárókon történő fellépések
- Helyi tárlatokon való bemutatkozás
- Szaktáborokon való részvétel

A tehetség oktatása nem pusztán a tantervi keretek közé szorított információ-közvetítéséből áll, sokkal inkább olyan folyamatként kell felfogni, amely állandó tökéletesítésre ösztönöz az egyén saját képességeit, készségeit illetően.

Feladatuk a tehetséggondozás feltételeinek megteremtése:

- A tehetség kutatása, felismerése;
- Megfelelő tárgyi-technikai feltételek biztosítása;
- Napi kapcsolattartás az azonos növendékek oktatók-nevelők között;
- Olyan oktatási légkör biztosítása, amely leküzdí a kreativitással szembeni akadályokat (pl.: az elmagányosodás érzését, kortársak megvetését, hibáktól való szorongás érzését, stb.);
- A tehetséges pedagógusok alkalmazása, akik nélkül eredményesen nem lehet tehetségeket nevelni-oktatni.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja.

El kívánják érni, hogy az alábbi feladatok megvalósuljanak intézményükben:

- Legyenek a növendékek nyitottak, megértők különböző életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt, becsüljék meg ezeket!
- Ápolják közvetlenül is a nemzetközi kapcsolatokat!
- Kapcsolódjanak be a tanulók a közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába!
- A tanulók szerezzenek tapasztalatot a környezeti konfliktusok közös kezelésében, megoldásában!
- A táncművészeti, színművészeti, képzőművészeti ágak jellegénél fogva csak csoportos órák vannak. Ebből következően a növendékeknek számos alkalommal van

lehetőségük közös produkciókkal közönség elé állni. Ezen alkalmakkor kidomborodik a növendékek egymásrautaltsága, hiszen a csoport sikere az egyéni produkciókon is múlik. Ez mindenképpen fokozza a közösségérzést, a közösségért való munkálkodást is. A művészeti képzés során végzett közös táncolás, a színjátszás, s az alkotás öröme, mind-mind közösség- és személyiségfejlesztő hatással bír. Tapasztalatinkból tudjuk, hogy a növendékekkel tett kirándulások, más településeken való szereplések, más települések művészeti csoportjainak fogadása, baráti kapcsolatok, ismeretségek kialakulásának lehetőségét hordozzák magukban.

7.3. Pro-Art AMI

Az alapfokú művészetoktatás **alapfeladata a tehetséggondozás, személyiség fejlesztés és közösségfejlesztés**. Az iskolában a művészeti nevelés minden tevékenysége, e célok megvalósulását kell, hogy segítse.

*Az Intézmény kiemelt **stratégiai céljai** az alábbiak:*

- a művészetoktatás és –nevelés egészét átható minőségközpontú szemlélet elérése,
- egyénre szabott motiválással hatékony tehetséggondozás,
- esélyegyenlőség feltételeinek kialakítása, mindenki számára elérhetővé tétele, biztosítása,
- közösségi nevelés és közösségfejlesztés az iskola belső- és külső kohéziós erejének integrálásával,
- a műveltségi deficit reprodukciós folyamatának lassítása.

Az intézmény egészét átfogó **minőségközpontú szemlélet** kialakítása érdekében feladat:

- az önismeret, az önkép fejlesztése, az önművelés, az önértékelés igényének fenntartása,
- társismeret és kapcsolatfejlesztési készségek kialakítása,
- egy életen áttartó tudásszerzésre való igény kialakítása
- tudás - küzdeni tudás - versenyszellem - fair play szemlélet egységének megteremtése
-

A **tehetséggondozás** hatékonysága, megőrzése érdekében a feladat:

- a problémafelismerő, problémamegoldó képesség igényének fenntartása,
- a tanulás- és munkafegyelem megőrzése,
- a folyamatos, személyre szabott fejlesztés megvalósítása,
- komplex személyiségfejlesztő program alkalmazása,

Fontosnak tartjuk, hogy nem kizárólag a kiemelkedően tehetséges tanulók képességfejlesztését, hanem a kevésbé tehetségesek képességeinek kibontását is vállaljuk!

A nagyobb **esélyegyenlőség biztosítása** érdekében feladat:

- a szociális hátrányok kompenzálása,
- kreativitás fejlesztés,
- tolerancia, a másság elismerése, korporációs készség fejlesztése,
- a továbbtanulási esélyek növelése (ösztöndíj alap, tandíjkedvezmény),
- támogatók, szponzorok megnyerése, érdekelté tétele.

Közösségi nevelési és közösség fejlesztési feladatok az iskola belső- és külső kohéziós erejének integrálása érdekében:

- az iskola közösségi arculatának kiépítése a tanulók aktív részvételével,

- közösségi formák, együttműködő csoportok működtetése a tanulás során és a tanulási időn kívül,
- a szülők és az iskola kapcsolata (szülői értekezletek, fogadó órák)
- a helyi lakosság és az iskola kapcsolata (passzív-aktív részvétel lehetősége)
- társ- és partner intézményekkel kialakítandó partneri együttműködés (nevelés-oktatás, programok, rendezvények)
- önkormányzatok, civil szervezetek és a vállalkozói szféra pozitív viszonya az iskolával.

A tanulócsoporthoz közösségi életét összetartó, megerősítő hagyományok kialakítására törekszünk. Közösségi ünnepek - karácsony, újév köszöntése, népszokások őrzése, névnapok, születésnapok köszöntése stb. - Az egymás iránti figyelem kialakításában fontos szerepet tulajdonítunk a közös ünnepeknek. Jeles napokhoz közeledve (Karácsony, Húsvét, stb.) játékos foglalkozásokat szervezünk, mely jó alkalom arra, hogy megismerjék a más évfolyamokon tanulók és szüleik egymást.

Hagyományossá váltak a szülőknek tartott bemutató órák, hogy lássák gyermekük munkáját. Ezek a foglalkozásokon a tanulók kisebb műsorok önálló összeállításával erősítik egymás iránti felelősségérzetüket. Lehetővé tesszük az azonos évfolyamok párhuzamos csoportjainak, hogy részt vegyenek a bemutató órákon. A szakmai eredményeken túl ezzel is hozzájárulunk az iskolához tartozás közös élményének megéléséhez. Különös gondot fordítunk arra, hogy tanulóink mások munkájával is megismerkedjenek. Serkenteni kívánjuk ezzel a másik munkája iránti érdeklődést, ill. az egyéni teljesítmény közösségi elismerését. Más iskolák munkájának személyes megismerésével együttesen szerzünk újabb tapasztalatokat, s ezeket a tanórákon átbeszélve hasznos ismeretté alakítjuk át. (közös versenyek, rendezvények, látogatások, stb.) Törekedni a társművészetekkel való együttműködésre, kapcsolattartásra.

Rendszeresen szervezünk nyílt napokat, hogy tevékenységünk két alappillére - a gyerekközpontúság és az igényes, minőségi munka - szilárd talajon álljon és minél szélesebb körben bemutatásra kerüljön. Céljaink elérését jól szolgálják a féléves rendszerességgel megrendezendő bemutatók, valamint közreműködés helyi és regionális kulturális rendezvényeken, ünnepeken. Növendékeinknek pontos ismereteik legyenek a valóságról (a tantárgyi ismereteken túl a társadalmi együttélés követelményei, szabályai, normáinak az ismeretét jelenti). Magatartásuk ezen ismeretekkel összhangban legyen. Értékes személyiségjegyekkel, tulajdonságokkal rendelkezzenek.

A műveltségi deficit reprodukciós folyamatának lassítása érdekében:

- a közösségi művelődés fejlődés középpontba állítása,
- a tanulók, közösségeink tagjai tudatos élet-működésének fejlesztése,
- az információs, tudás alapú társadalmi viszonyok közötti eligazodás tanítása, segítése az iskola nyújtotta lehetőségekkel (látókör szélesítése, cselekvőképesség növelése, megélhető-élet alternatívái, egzisztencia-teremtés, inter - kulturális tanulás, stb.)

Az intézmény művészetoktatás és nevelés segítségével vállalt céljai:

- Részvétel a helyi kulturális életben, aktív munkával gazdagítani azt.
- A helyi és térségünk kulturális életének fellendítése, új művelődési és szabadidős formák teremtése, meghonosítása a gyermekek, fiatalok körében.
- Új kulturális és szórakozási/ szórakoztatási formák iránti igény felkeltése.
- Helyi és térségi(országos és nemzetközi) seregszemlék, bemutatók szervezése, rendezése.

- Hazai művészeti (főleg táncos) közösségekkel, intézményekkel, klubokkal együttműködési formák kialakítása.
- Nemzetközi partnerkapcsolatok kialakítása és működtetése.
- Egy év során többször szakmai találkozók és táborok, konferenciák, tanfolyamok szervezése és lebonyolítása.
- Regionális, országos és nemzetközi bemutatókon, versenyeken való színvonalas szereplések.
- Ismertetni a táncművészeti ágak alapvető ismeretanyagát és technikáit.
- Megalapozni a művészi kifejezőkészségek kialakítását, kibontakoztatni a tanulók alkotó fantáziáját, és fejleszteni az improvizációs készségüket.
- Az átlagosnál jobb képességű tanuló felkészítése a szakirányú továbbtanulásra, amatőr együttesek munkájába való bekapcsolódás.

7.4. Árpád Fejedelem Gimnázium és Gazdasági Informatikai Szakközépiskola programja

Az iskolában 250 fő diák tanul. Hátrányos helyzetű tanulók száma 65 fő, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma jelenleg 22fő.

Az iskolában folyó oktató-nevelő munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai

- Az oktató-nevelő munkánk során kiemelt figyelmet fordítanak arra, hogy
- olyan felnőtteket neveljenek diákjaikból, akik tanulmányaik befejezése után képesek lesznek önállóan eligazodni a társadalom állandó változásaiban,
 - magas színvonalú és sokrétű ismeretközléssel fejlesszék a tanulók önálló problémamegoldó képességét, készségét és kreativitását,
 - segítik diákjaikat abban a folyamatban, amelyben művelt emberré, szabad és gazdag személyiséggé, felelős polgárrá, tisztességes emberré válhatnak,
 - kialakuljon tanítványaikban a nemzeti és európai identitástudat egysége,
 - diákjaik differenciált bánásmódban részesüljenek mind az oktatás, mind a nevelés területén.

Az intézmény tevékenységének legfőbb **célja**, hogy

- kiterjessze és elmélyítse a tanulók általános műveltségét,
- felkészítse a tanulókat
 - a középfokú tanulmányok sikeres teljesítésére,
 - az Európai Unió szinteknek megfelelő idegen nyelvtudásra,
 - a közép- és emelt szintű érettségi vizsga eredményes letételére,
 - a szakmai vizsgákra,
 - a felsőfokú intézményekben való eredményes tanulásra,
 - az élethosszig való tanulásra,
 - a munkába állásra,
- érvényesítse a humánus értékeket,
- közvetítse az egyetemes és nemzeti kultúra alapértékeit,
- biztosítsa a tanulók intellektuális, érzelmi és testi érését,
- a tanulókat nevelje az összefüggésekben és rendszerben való gondolkodásra,
- az iskola biztosítsa, hogy érdeklődésüknek, képességeiknek, eredményeiknek és pályaválasztási szándékaiknak megfelelően tanulhassanak,
- enyhítse az esetleges hátrányokat azzal, hogy fejlesztő és gyógypedagógusok foglalkoznak a rászorulókkal integrált nevelés keretében,

- fejlessze a diákokban az önmagukért, társas környezetükért és tágabb természeti-társadalmi környezetükért érzett erkölcsi felelősséget,
- az iskola törekedjék arra, hogy váljanak alkalmassá tanulói:
 - az önálló, felelős döntéseken alapuló és a szakmai területen folyamatosan fejlődő,
 - megújuló alkotómunkára,
 - a munkaerőpiac igényeinek teljesítésére,
 - felsőfokú tanulmányok befejezésére.

Feladatai:

- a tantárgyi és tantárgyközi tartalmak és tevékenységek révén elsajátítható tudást közvetítsen,
- a kompetencia alapú oktatást, személyiségpedagógiát, integrációt, készség-és képességfejlesztést alkalmazva az eltérő adottságú, és sajátos helyzetű tanulók képességeik legfelső határáig történő fejlessze,
- fejlessze tovább a kommunikációs és tanulási képességeket,
- folyamatosan neveljen:
 - az anyanyelv igényes használatára,
 - a természeti és az épített környezet védelmére,
 - az egészséges életmód értékeinek elfogadására,
- neveljen együttműködésre, kooperációra,
- fejlessze a konfliktusok kezeléséhez szükséges személyiségjegyeket:
 - az önismeretet, reális énkép kialakulását,
 - az önbizalmat,
 - az alkalmazkodóképességet,
 - a kudarcátűrést,
- törekedjen az elméleti ismeretek és a pragmatikus, alkalmazott tudás meggyőző összekapcsolására,
- tegye képessé a tanulókat információk szerzésére, szűrésére és feldolgozására, az információs korban való eligazodásra,
- követelményeivel és tevékenységével ösztönözze a tanulókat a tudásra épülő, önálló véleményalkotásra, alternatívák felismerésére és mérlegelésére, majd az ezeken alapuló felelős döntésekre,
- a képzési folyamatban vegye figyelembe a tanulók életkori sajátosságait, az életkorhoz és az egyéni érettséghez igazodva optimalizálja terhelésüket,
- törekedjék a személyre szóló fejlesztésre, támaszkodjék a tanulók érzelmi intelligenciájára, képzeletére, számítson kreativitásukra, illetve tudatosan is mozdítsa elő mindezek fejlesztését,
- alakítsa ki a felelős társadalmi magatartást, a felelősségérzetet a tanulóknál, érezzék, hogy felelősek saját sorsuk alakításáért,
- készítsen fel az állampolgári szerepre, a demokratikus életformára, azaz a jogok és köteleységek összetartozásának tudatosítására,
- biztosítsa a vallási és világnézeti kérdések semlegességét az ismeretek több oldali közvetítésével állásfoglalás nélkül,
- tudatosuljon a tanulóknál a magyar társadalom demokratikus létmódja, az európai integrációs folyamat és hazánk kapcsolódása ehhez a folyamathoz.

Mindennapi feladataik tervezése az alapelvek és a célok szolgálatában történik.

Nevelő-oktató munkájuk során arra törekszenek, hogy a felsorolt értékeket tanulók elsajátítsák. Nevelési-oktatói módszereik közül nagy hangsúlyt fektetnek az erkölcsi nevelésre, a gondolkodásra és kreativitásra nevelésre, a tehetséggondozásra, az egészséges életmódra nevelésre. Ennek megvalósításához szabályozniuk és rendszerezniük kell

pedagógiai tevékenységüket. A minőségfejlesztés, az ellenőrzés, az értékelés, a nevelési program megvalósítása jól szervezett, tudatos pedagógiai erőfeszítést, szakmai hitet feltételez, s ez nevelőtestület tagjainak többségét jellemzi.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy tanulóink

- a különböző szintű adottságaikkal,
- az eltérő mértékű fejlődésükkel,
- az iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal,
- egyes tevékenységükkel,
- szervezett ismeretközvetítéssel,
- spontán tapasztalataikkal összhangban minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

A különböző ismeretek elsajátítása során törekszünk a tanulók értelmi, önálló ismeretszerzési, kommunikációs, egészséges és kulturált életmód iránti, cselekvési motívumainak, képességeinek a kialakításához, fejlesztéséhez.

Képzésük tartalma az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra és a technikára vonatkozó alapvető eredményeket foglalja magában, a tanulók életkori fejlettségi szintjéhez igazítva.

A tananyag feldolgozása, összefüggéseinek feltárása megalapozza a tanulók:

- műveltségét,
- világszemléletük, világképük formálódását,
- társas kapcsolatát,
- tájékozódásukat szűkebb és tágabb környezetükben, saját lelki világukban.

A helyi tanterveket is magába foglaló pedagógiai programjuk összeállításánál elsődleges szempont a tanulók képességeinek fejlődéséhez szükséges olyan követelmények meghatározása, amely ösztönzi a személyiségfejlesztő oktatást. Ezért prioritást élveznek azok a feladatok, amelyek teret adnak:

- a színes, sokoldalú iskolai életnek, tanulásnak és munkának,
- fejlesztik a tanulók önismeretét, együttműködési készségét,
- edzik akarataikat,
- és hozzájárulnak életmódjuk, szokásaik az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, megszilárdításához.

Ehhez olyan közös gondolkodásra van szükség az iskolafenntartó és iskolahasználó részéről, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek és egész személyiségének a fejlődése, fejlesztése áll a középpontban, figyelembe véve, hogy az oktatás-nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a társadalmi élet számos egyéb fóruma is.

Ezen célkitűzések alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítják a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket.

Az értelem kiművelése terén elvégzendő feladatok:

- a megismerési vágy fejlesztése,
- az értelmező tanulás elsajátíttatása,
- az új ismeretek befogadása iránti igény növelése,
- az alkotásvágy fejlesztése,
- a tanulási életprogram fejlődésének segítése (a tanulás gyakorlati értéke, a továbbtanulási szándék és az önfejlesztési igény, mint tanulási motívumok),
- a tanulási siker-, elismerésvágy és kudarcfélelem optimalizálása,
- a kognitív képességek (megismerés, értelmezés, kommunikáció, gondolkodás, stb.) fejlesztése.

A segítő életmódra nevelés területén elvégzendő feladatok:

- a pozitív értékrend elfogadásának és az e szerinti viselkedés, magatartás elsajátításának, a szociális képességek kiépülésének, a kreativitás növekedésének elősegítése, olyan iskolai légkör kialakításával, amely az iskolai közösség mindennapi életében elősegíti, hogy a tanuló folyamatosan megtapasztalhassa az egyének és csoportok kölcsönös megértésének, együttérzésének, segítőkészségének előnyeit, hiányuk káros következményeit,
- a pozitív szociális szokások kialakulásának, gyarapodásának, segítése, olyan iskolai életrend kialakításával, működtetésével, amelyben a tanulók biztonságban érzik magukat, mivel a magatartási szabályok átláthatóak, kiszámíthatóak, mindenkitől következetesen elvártak,
- személyes példamutatással pozitív szociális viselkedésminták felkínálása,
- a negatív, antiszociális minták pusztító hatásának csökkenése, fékezése történelmi, irodalmi hősök tetteinek, magatartásának átélési lehetőségeivel,
- pozitív érzelmi légkör kifejlesztése és fenntartása az osztályokban, a tantestületben és az iskolában, amelyben a tanulók érzelmi személyisége optimálisan fejlődhet,
- a segítőképesség és együttműködési képesség fejlesztése segítő légkör kialakításával és olyan tevékenységi formák létrehozásával, amely együttműködést kívánnak meg a felektől (közös feladatmegoldás, kirándulásszervezés, stb.)

Az egészséges és kulturált életmódra nevelés területén elvégzendő feladatok:

- az egészséges életmód ismérveinek megismertetése, az alapvető minták elsajátítása, gyakorlása; az egészséges életmód iránti igény kialakítása,
- a testnevelési órák, a minél gazdagabb diáksportköri élet, Kistelek sportolási lehetőségeinek optimális kihasználása a testi képességek fejlesztésére és folyamatos karbantartására,
- a zenei és vizuális befogadóképesség fejlesztése a lehetőségek (koncert, kiállítás, színházi előadás, stb.) biztosításával,
- az iskola legyen minden részletében igényes, esztétikus közeg, amiben a tanulók jól érzik magukat, ami fejleszti ízlésüket, igényességüket,
- a tanulók önismeretének folyamatos fejlesztése,
- olyan szituációk, helyzetek, előadások, beszélgetések szervezése, amely során a fiatalokban kialakulhat a meggyőződés, mi iránt van hajlamuk, rátermettségük a tehetség kibontakoztatásának segítése a személyiség fejlesztése érdekében.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti. Mivel a közösség egyénekből áll az igazi közösség kibontakoztatja, fejleszti az egyéniséget. Maga a közösség a fejlődés keretét biztosítja, miközben tagjai önfejlődésével a közösség is fejlődik, több lesz, mint tagjai egyszerű együttese. Iskolánkban a közösségfejlesztés fő területei:

- a tanórák (szaktárgyi és osztályfőnöki órák),
- tanórán kívüli foglalkozások (kirándulás, szakkör, sportkör, stb.)
- diákönkormányzati munka,
- szabadidős tevékenységek.

Mások az egyes területek feladatai, céljai, abban azonban megegyeznek, hogy valamennyien hozzájárulnak:

- a tanuló közösségi magatartásának kialakításához,
- véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez,
- a közösségi szokások, normák elfogadásához,
- a másság elfogadásához,
- az együtt érző magatartás kialakulásához,

- a harmonikus emberi kapcsolatok fejlesztéséhez.

A közösségfejlesztés során nemcsak a pedagógusoknak van feladatuk, hanem az összes dolgozónak és az iskolát segítő szervezetek vezetőinek is, hiszen megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával, társas kapcsolatával az intézmény minden dolgozója példaként áll a diákok előtt.

Törekedni kell arra, hogy minden tanuló:

- ismerje meg azokat a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához szükségesek,
- megismerje népünk kulturális örökségének nagy múltú értékeit,
- sajátítsa el azokat az ismereteket, gyakorolja azokat a tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez és megbecsüléséhez vezetnek,
- legyen nyitott, megértő a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások iránt, becsülje meg ezeket,
- váljon érzékenyvé környezete állapota iránt, kapcsolódjon be közvetlen környezete értékeinek megőrzésébe, gyarapításába, működjön közre a környezeti károk megelőzésében,
- szerezzen személyes tapasztalatokat az együttműködés, a konfliktuskezelés és megoldása esetén,
- legyen képes az új audiovizuális környezetet megérteni és azt szelektíven használni,
- tudjon társaival és a felnőttekkel is adott témáról, anyanyelvén szabatosan kommunikálni,
- ismerje meg a környezet leggyakoribb egészségét, testi épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülésének módjait,
- tanuljon meg tanulni és helyes döntéseket hozni,
- tudja, hogy életpályája során többször pályamódosításra kényszerülhet,
- legyen képes önellenőrzésre, egymás segítésére és segítő szándékú ellenőrzésére,
- tevékenysége erősítse a közösséghez való kötődést,
- szívesen gondoljon vissza a későbbi évek folyamán egykori iskolájára, az itteni közösségekre.

A tanórán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok:

- a tanulás támogatása: kölcsönös segítségnyújtással, közösségi ellenőrzéssel és a tanulmányi morál erősítésével,
- a tanulók kezdeményezéseinek segítése,
- a közvetlen tapasztalatszerzés segítése,
- a közösségi cselekvések kialakításának fejlesztése példamutatással; bírálat és önbírálat segítségével,
- a tanulók önállóságának, öntevékenységének fejlesztése,
- a folyamatosság biztosítása: a már elért eredmények továbbfejlesztése, a következő évfolyamon a már elért eredményekre való építés,
- különböző változatos munkaformákkal (csoportmunka, egyéni munka, kísérlet, verseny, stb.) az együttműködés, az egymásért való felelősség érzésének erősítése,
- az új információs rendszerben való eligazodás, valamint annak kritikai módon való használata képességének a kifejlesztése,
- a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartás fejlesztése és
- a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítés.

A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztési feladatai:

- a társas együttélés alapvető szabályainak – amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatokhoz elengedhetetlenek – ismertetése,

- a közösségi magatartás erősítése sokoldalú és változatos szakköri és diákköri foglalkozásokkal,
- a környezet iránti felelősség és a természet iránti tisztelet érzésének elmélyítése a kirándulások alkalmával.

A diákönkormányzati munka közösségfejlesztő feladatai:

- az egyéni érdekekkel összhangban lévő közös érdeken alapuló közös célok kijelölése,
- a régiék mellett új hagyományok teremtése,
- a közösség iránti felelősségtudat kialakítása, fejlesztése,
- a közösség érdekeit szolgáló tevékenységek szervezése,
- olyan közösség kialakítása, amely büszke saját közösségének sikereire, értékeli más közösségektől megkülönböztető tulajdonságait.

A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai:

- jó kapcsolat kiépítése az adott korosztállyal, szüleikkel valamint külső szakemberekkel,
- olyan közösségek létrehozása, amelyek nem csak befogadják, de tevékenységükkel elérhetővé teszik kulturális örökségünket,
- a csoporton belüli kapcsolatok erősítése, a közösen végzett munka során az önismeret elmélyítése, az önfegyelem fejlesztése, az együttműködés megalapozása, fejlesztése,
- olyan tevékenységformák kialakítása, amelyek nemcsak alkalomszerű, hanem tartós aktivitásra ösztönöznek,
- olyan témák kijelölése, amely során felfedezhetik magukban a másik iránti érdeklődés, részvét, megértés, türelem szándékát és képességét, erősítve ezzel a közösséghez való kötődést,
- olyan csoportok kialakításának segítése, amelyek az emberi kapcsolatok pozitív irányú elmélyítése mellett hatnak az egész személyiség fejlesztésére, valamint hatással vannak a pozitív jellegű életmód kialakítására.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Minden pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában. Ezen feladatok segítésére ifjúságvédelmi felelős működik, aki nem önállóan, hanem kötelező órái mellett látja el ezt a feladatot, amelyek közé az alábbiak tartoznak elsősorban:

- a tanulók és a szülők tájékoztatása – osztályfőnökökön keresztül – azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak,
- veszélyeztető okok esetén értesíti a gyermekjóléti szolgálatot,
- a tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi.

A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetése érdekében együttműködünk:

- a nevelési tanácsadóval,
- gyermekjóléti szolgálattal,
- családsegítő szolgálattal,
- polgármesteri hivatallal,
- gyermekorvossal, védőnővel,
- drogambulanciával
- pszichológussal.

Iskolánkban folyó pedagógiai tevékenységek:

- felzárkóztató,
- tehetséggondozás,
- személyes tanácsadás,

- mentálhigiénés programok, drogrevenió,
- egészségügyi szűrővizsgálatok,
- étkezési lehetőség biztosítása,
- pályaválasztás segítése,
- szülőkkel való együttműködés

szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

Szorosan összefügg a gyermek- és ifjúságvédelmi programmal illetve a magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek segítségének tevékenységével.

A felzárkóztató program szervezése érdekében a tanév elején felmérjük az erre rászoruló tanulókat. A probléma súlyosságától függően a szaktanárokon, osztályfőnökökön kívül igénybe vesszük a szülői, a pszichológus, stb. segítségét. Körültekintő értékelés után az eredménytől függően készítjük el az adott tanévre a tervet, mely meghatározza a segítség formáját, módját és a résztvevőket (pedagógusok, pszichológus, szülő, egyéb fórum). A segítségnyújtás fóruma a korrepetálás, felzárkóztatás, egyéni foglalkozás, ahol a tanulók tanulás-módszertani segítséget kapnak. A tanulási nehézséggel küszködő tanulók a kollégiumban is kapnak segítséget a közösségvezetőtől.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Tanulóink kb. 30 %-a hátrányos helyzetű, ezért az iskola eddig is sokat tett a szociális hátrányok enyhítéséért.

A nevelési programban a helyzetfelmérés után meghatározzák a hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységformákat. Ezek az alábbiak:

- felzárkóztató- ill. tehetséggondozó programok szervezése,
- drog- és bűnmegelőzési programok,
- pályaaorientációs tevékenység,
- felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről szülői értekezleten, fogadóórákon,
- helyi ill. országos támogatások megszervezésének ösztönzése,
- kapcsolatfelvétel szakszolgáltató intézményekkel,
- tankönyvtámogatás elveinek, mértékének meghatározása, az ingyenes tankönyvtámogatásban részesülők felmérése,
- kedvezményes étkezési lehetőségek biztosítása,
- kirándulási hozzájárulások,
- alapítványi segítség,
- részvétel pályázatokon, ösztöndíjakon.

8. Cselekvési program

A koncepcióhoz kapcsolódó cselekvési program az alábbi pályázatainkban részletezve a következők:

A helyi önkormányzatokról szóló 1990.évi LXV. törvény a települési önkormányzatok általános feladatai közé sorolja a „gyermek – és ifjúsági feladatokról való gondoskodást” Ezen feladatok megvalósítását a következő években az alábbi pályázati források és önerő segítségével teszi meg:

TÁMOP 5.2.2 – Biztos Kezdet Gyerekház létrehozása és Biztos Kezdet program bevezetése Kisteleken. A pályázat kapcsán a 0-5 évesek számára gyermekház működtetése, ahol az óvodai felzárkóztatás, a szülő-gyermek kapcsolat elmélyítése, egyénre szabott fejlesztő programok kidolgozását végzik a munkatársak

Gyermekház működtetés:

- Egyénre szabott, minden fejlődési területet érintő fejlesztő programok, egyéni fejlesztési tervek kidolgozása, végig vitele
- Külső szakemberek bevonása, szakterületenként – együttműködések generálása
- Hálózati kapcsolatok, együttműködések kialakítása
- Gyermek és szülők közötti kapcsolat erősítése, szülők bevonása, segítése, támogatása – segítő beszélgetések
- Korszerű gyermeknevelési alapelvek hiteles közvetítése
- Tanácsadások szervezése, egyéni konzultáció lehetősége
- Közösségi programok, családi napok, délutánok szervezése
- Kapcsolattartás az érintett családokkal
- Heti rendszerességgel játékos foglalkozás tartása a környező településeken
- Rendszeres délelőtti nyitva tartás (8-13 óra)

TÁMOP 5.2.5 - Kisteleki és balástyai gyermekek integrációs programjai

Balástyai és kisteleki HH és HHH gyermekek számára szervezett foglalkozások (vízhez szoktatás-úszásoktatás, pszichodráma, önismereti tréning, beszélgető kör), valamint tábor szervezése

TÁMOP 3.3.2 – Esélyegyenlőségi programok megvalósítása

A kistérség 3 települését összefogó Térségi Közös Igazgatású Közoktatási Intézmény összes tagintézményeiben komplex esélyegyenlőségi projekt megvalósítása, szakemberek alkalmazásával, szakmai együttműködések kialakításával, hatékony fejlesztéssel, módszertani képességekkel és szemléletformálással, továbbtanulást elősegítő programokkal.

Célja ezen keresztül a tanulók, különösen a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók későbbi munkaerő-piaci esélyeinek növelése, a Társulás esélyegyenlőségi intézkedési tervében foglaltak megvalósítása.

A projekt eredményeképpen javul a beövodázás, erősödik a társadalmi befogadás, javulnak a továbbtanulási és kompetencia felmérés mutatók, csökken a lemorzsolódás, nőni fog a fejlesztő foglalkozások hatékonysága, eredménye.

TÁMOP 3.3.7. – Kompetencia alapú oktatás bevezetése a Térségi Intézményi Társulás tagintézményeiben

a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű gyerekek többségi óvodákban, iskolákban való integrálását elősegítő programok intézményi alkalmazása

TÁMOP 3.3.7. – Inklúziót támogató pedagógiai szakszolgálat fejlesztése

Az inklúziót támogató pedagógiai módszertanok elterjesztése – a pedagógusok képzése szemléletének átalakítása, a gyermekek számára az egyéni és csoportos fejlesztések, terápiák biztosítása – minden életkorban.

TÁMOP 5.1.1. – Gyermek- és ifjúságvédelmi programok a Kisteleki Kistérségben

A projekt tartalma: a kisteleki kistérség 6 településén több csoportban 2x8 hónap időtartamban délutáni és hétvégi játékprogramok, környezeti nevelés, hagyományörző és egyéb szabadidős, preventív célú foglalkozások, programok, melyek a hátrányos helyzetű gyermekek számára a felzárkóztatást és tehetséggondozást biztosítja. A gyermekek kompetenciáinak erősítését, közösségi folyamatok beindítását, a motiváció fenntartását családi és csoportos egy- és többnapos kirándulások, tematikus napok segítik.

Programok:

Baks:

- Környezeti nevelés
- Kalandszakkör
- Drámajáték, agressziókezelés
- Hagyományörző projektfoglalkozás
- Úszás

Balástya:

- Médiaismeret
- Tánc-dráma
- Hagyományörző projektfoglalkozás
- Környezeti nevelés

Csengele:

- Hagyományörző projektfoglalkozás
- Informatika (média)

Kistelek:

- Kalandszakkör
- Hagyományörző projektfoglalkozás
- Környezeti nevelés
- Kamasz-klub (társastánc, „illemtan”, kommunikáció)
- Zene-drámajáték
- Média-kommunikáció
- Informatika
- Kis vállalkozók klubja

Ópusztaszer:

- Természetbúvár szakkör
- Tánc-dráma
- Hagyományörző foglalkozás

Pusztaszer:

- Hagyományörző játszóház
- Környezeti nevelés
- Tánc, zene, művészet
- Informatika
- Úszás

- Kalandszakkör

TÁMOP 6.1.2. – Egészségügyi prevenciós program megvalósítása a Kisteleki Kistérségben:

Az egészséges táplálkozás megvalósításával kapcsolatban kidolgozott programok:

- Tankönyha kialakítása
- „Életünk az ételünk” címmel főzőklub működtetése
- Gasztronómiai fesztivál rendezése
- Egészséges táplálkozásra nevelő modell kísérlet – „Öko büfé az óvodában”

Testmozgást elősegítő programok megvalósítása

A projekt valamennyi célcsoportja számára elérhető, életkori és egyéni szükségletekhez igazodó testmozgással kapcsolatos, aktivitást igénylő programok kínálata.

- Úszás foglalkozások, gyermekek játékos vízhez szoktatása
- Szabadidős sportfoglalkozások (aerobik, birkózás, spinracing, pilates, ping-pong és tenisz, nyugdíjas torna, petángx és lábtoll, görkorcsolya)
- Szünidei sportklub fiataloknak
- Nordic-walking foglalkozások
- Jóga foglalkozások
- Természetjáró túrák felnőtteknek egészségnevelési céllal
- Természetjáró túrák óvodásoknak, iskolásoknak egészségnevelő céllal

A lelki egészség védelmére és megőrzésére irányuló programok megvalósítása

- Lelki egészségmegőrzés-prevenciós foglalkozások
- Agykontroll felnőtteknek
- Agykontroll gyerekeknek
- Életvezetési tanácsadás

Komplex – táplálkozást, testmozgást, és lelki egészségmegőrzést segítő - programok

- Tini klub működtetése - fiatalok lelki egészségét szolgáló klubfoglalkozások
- Egészségvédő – és életmódtáborok
- Fogyi klub - „Fogyjunk egészségesen!” (6 hetes fogyókúra és életmódprogram)
- Egészségre nevelő komplex program az óvodában (egészségnapok)
- „Kis Egészségőr” tábor
- Egészségnap
- „Egészségőr” címmel TV műsor indítása
- Életmód magazin megjelentetése

Egyéb az egészséget támogató programok megvalósítása

- Elsősegélynyújtás foglalkozás
- Dohányzás, alkohol-és drogfogyasztást megelőző programok
- „Természetes gyógyulás” - Gyógyuljunk kevesebb gyógyszerrel, természetes úton címmel előadássorozat indítása

-

DAOP 4.2.1/B – Óvodafejlesztés a Kisteleki óvodában

A kisteleki Térségi Közös Igazgatású Közoktatási Intézmény Szivárvány óvodájának felújítása, bővítése. A projekt során a lapos tetőből magas tető lesz kialakítva. Az óvoda épülete egy új résszel lesz bővítve, melyben helyet kap az új tornaszoba, hozzá kapcsolódó szertár, öltözők.

DAOP 4.2.1/B – Nyílászáró csere, homlokzat felújítás és tornaterem kialakítása Kisteleken

A kisteleki Térségi Közös Igazgatású Közoktatási Intézmény Kisteleki Általános Iskolájában a Petőfi utcai épületben nyílászáró csere, homlokzati hőszigetelés, teljes akadálymentesítés valósul meg, valamint kialakításra kerül egy új tornaterem.